ସାନ ସିନା, ଦାନ ତା' ମହାନ

ଆଜକୁ ପ୍ରାୟ ଆଠଶହ ବର୍ଷ ତଳର କଥା । ଲାଙ୍ଗୁଳା ନରସିଂହ ଦେବ ନାମରେ ଜଣେ ରାଜା ଓଡ଼ିଶାରେ ରାଜୁତି କରୁଥାଆନ୍ତି । ସେ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପୂଜାପାଇଁ ସୁନ୍ଦର ମନ୍ଦିରଟିଏ ତୋଳାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛାକଲେ । ରାଜାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ସାରା ରାଜ୍ୟର ଅନେକ କାରିଗର ଆସି ଠୁଳ ହେଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ବାରଶହ ଭଲଭଲ କାରିଗରଙ୍କୁ ବଛା ଗଲା ।

ସେତେବେଳେ ପଥରରେ ସୁନ୍ଦର କାମ କରି ଓଡ଼ିଶାର କାରିଗରମାନେ ନାଁ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ତ ସିମେଣ୍ଟ ନ ଥାଏ । ପଥରକୁ ଯୋଡ଼ିବା ପାଇଁ ଏକପ୍ରକାର ଚୂନ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଉଥିଲା ।

ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ନଦୀ ମୁହାଣରେ ଏହି ମନ୍ଦିର ତୋଳା ହେଲା । ମନ୍ଦିରଟି ତିଆରି ହେଲା ଗୋଟିଏ ରଥ ଆକାରରେ । ସେଥିରେ ସାତଟି ପଥରଘୋଡ଼ା ଯୋଖା ହେଲା । ମନ୍ଦିରର ସିଂହାସନରେ ରହିଲା ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ପ୍ରତିମା । ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଇଁଲା ମାତ୍ରେ ପ୍ରଥମ କିରଣ ସୂର୍ଯ୍ୟମୂର୍ତ୍ତିର ପାଦତଳେ ପଡୁଥିଲା । ଏହି ମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣରେ ଓଡ଼ିଶାର ବାର ବର୍ଷର ରାଜସ୍ୱ ଖର୍ଚ୍ଚ ହୋଇଥିଲା ।

ଆସ୍ତେଆସ୍ତେ ମନ୍ଦିର, ନାଟ ମନ୍ଦିର, ମୁଖଶାଳା ଆଦି ତିଆରି ସରିଥାଏ । ଗଛଲତା, ଫୁଲଫଳ, ହାତୀଘୋଡ଼ା ଆଦି ଜୀବଜନ୍ତୁ, ଦେବଦେବୀ, ମନୁଷ୍ୟ ପ୍ରଭୃତି ମୂର୍ତ୍ତିରେ ମନ୍ଦିର ଝଲମଲ କରୁଥାଏ । ତଥାପି ମନ୍ଦିରଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରୁ ନ ଥାଏ । କାରିଗରମାନେ ଯେତେ ଥର ମନ୍ଦିର ଉପରେ

ଦଧିନଉତିକୁ ବସାଉଥାଆନ୍ତି, ତାହା ଖସି ପଡୁଥାଏ । ମୁଖ୍ୟ କାରିଗର ଥାଆନ୍ତି ବିଶୁ ମହାରଣା । ସେ ତାଙ୍କର ସବୁ ବିଦ୍ୟାବୁଦ୍ଧି ଖଟାଇ ମଧ ମନ୍ଦିରର ଦଧିନଉତିକୁ ବସାଇ ପାରୁ ନ ଥାଆନ୍ତି । ଦଧିନଉତିକୁ ବସାଇ ସାରିବା ପରେ ହିଁ ମନ୍ଦିର କାମ ଶେଷ ହେବ ।

ଏଣେ ରାଜା ଅଧୀର ହୋଇ ପଡ଼ିଲେଣି । ସେ ବିଶୁ ମହାରଣାଙ୍କୁ ଡକାଇ କହିଲେ, ''ମୁଁ ଆଉ ସାତଦିନମାତ୍ର ସମୟ ଦେଉଛି । ଏହାରି ଭିତରେ ଦେଉଳର ମୁଣ୍ଡିମାରିବ, ନ ହେଲେ ବାରଶହ କାରିଗରଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କାଟ ହେବ ।''

ବିଶୁ ମହାରଣା ମନ ଦୁଃଖରେ ଫେରି ରାଜାଙ୍କର ଆଦେଶ କାରିଗର ଭାଇମାନଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେଲେ । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁହଁ ଶୁଖିଗଲା । ଘରଦ୍ୱାର ଛାଡ଼ି ବାରବର୍ଷ କାଳ ଲାଗି ଏଡ଼େ ବଡ଼ ମନ୍ଦିରଟିଏ ତୋଳିଲେ; ଅଥଚ ମନ୍ଦିରର ଦଧିନଉତି ଖଞ୍ଜାଯାଇ ପାରୁନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକାଟ ହେବ ।

ବିଶୁ ମହାରଣା ଦେଉଳ ତୋଳିବାକୁ ଘରୁ ଆସିବାବେଳେ ତାଙ୍କର ପୁଅଟିଏ ହୋଇଥାଏ । ପୁଅର ନାଆଁ ଦିଆ ହୋଇଥାଏ 'ଧର୍ମପଦ' । ଡାକ ନାଆଁ ଧରମା । ତାକୁ ଯେତେବେଳେ ବାର ବର୍ଷ, ସେ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବାପାଇଁ ଅଳିକଲା । ଧରମାକୁ ଏକୁଟିଆ ଛାଡ଼ିବା ପାଇଁ ମାଆ ପ୍ରଥମେ ଅମଙ୍ଗ ହେଉଥିଲେ; ମାତ୍ର ଯିବାପାଇଁ ପୁଅର ଜିଗର ଦେଖି ମନାକରି ପାରିଲେ ନାହିଁ । ଧରମାକୁ କାଳେ ଏତେଦିନ ପରେ ବିଶୁ ଚିହ୍ନି ପାରିବେ ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ ସାଥିରେ ବାଡ଼ି ବରକୋଳି କିଛି ଦେଇଥା'ନ୍ତି ।

ଧରମା ପଚାରି ପଚାରି କୋଣାର୍କ ଗଲା ଓ ବିଶୁ ମହାରଣାଙ୍କୁ ଠାବ କଲା । ବିଶୁ ମହାରଣା ନିଜ ବାଡ଼ି ବରକୋଳି ଦେଖି ପୁଅକୁ ଚିହ୍ନି ପାରିଲେ । ଆନନ୍ଦରେ ତାକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ ।

ଧରମା ଦେଖିଲା, ବାପାଙ୍କ ମନରେ ସୁଖ ନାହିଁ । ସେ ତାହାର କାରଣ ପଚାରି ବୁଝିଲା । ରାତି ପାହିଲେ ବିଶୁ ମହାରଣା ସହିତ ବାରଶହ କାରିଗରଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କାଟ ହେବ । ଏକଥା ଜାଣି ଧରମାର ମନ ବିକଳ ହୋଇ ଉଠିଲା ।

ଧରମା ବି କାରିଗର କୁଳର ପିଲା । ତାକୁ ମଧ୍ୟ କାରିଗରୀ ବିଦ୍ୟା ଜଣା ଥିଲା । ଦଧିନଉତି ବସାଇ ମନ୍ଦିରର ମୁଣ୍ଡି ମାରିପାରିବ ବୋଲି ଧରମାର ସାହସ ହେଲା । ସେ ବାପାଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଇ ମନ୍ଦିରଚୂଳକୁ ଉଠିଲା । ରାତାରାତି ମାପଚୁପ କରି ଦଧିନଉତି ବସାଇ ଦେଲା । ସକାଳ ହେବା ଆଗରୁ ଦେଖାଗଲା ମନ୍ଦିର କାମ ଶେଷ ।

ବିଶୁ ମହାରଣା ପୁଅର କାମ ଦେଖି ଆନନ୍ଦରେ ଫାଟି ପଡ଼ିଲେ । ତାକୁ କୋଳକୁ ନେଇ କହିଲେ, ''ଏଡ଼େ ସାନ ପିଲାଟିଏ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ତୁ ଆଜି ଆମର ମାନ ରଖିଦେଲୁ ।''

ଅନ୍ୟ କାରିଗରମାନେ ବିଶୁ ମହାରଣାଙ୍କ ପାଖକୁ ଆସି କହିଲେ, ''ରାଜା ଏବେ ଜାଣିବେ, ବାରଶହ ବଢ଼େଇ ଯାହା କରିପାରିଲେ ନାହିଁ, ତାହା ସାମାନ୍ୟ ବାର ବର୍ଷର ପିଲାଟିଏ କରିଦେଇଛି । ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କାଟର ଆଦେଶ ଦେବେ । ତେଣୁ ତୁମକୁ ଆଜି ସ୍ଥିର କରିବାକୁ ହେବ, ଆମେ ରହିବୁ ନା ତୁମ ପୁଅ ରହିବ ? ତୁମେ ବାରଶହ ବଢ଼େଇରେ ଦାୟ ନା ପୁଅରେ ଦାୟ ?''

ବିଶୁ ମହାରଣା ବଡ଼ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱରେ ପଡ଼ିଲେ । ପୁଅ ପାଇଁ କ'ଣ ବାରଶହ ବଢ଼େଇ ମରିବେ !

ଏକଥା ଶୁଣି ଧରମା ତା'ର ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା, ''ବାପା, ମୋ ପାଇଁ ଆଜି ବାରଶହ ବଢ଼େଇଙ୍କର ଜୀବନ ଯିବ, ଏହା ଭଲ କଥା ନୁହେଁ । ମୁଁ ତ ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ପିଲା । ମୁଁ ଏକୁଟିଆ ବଞ୍ଚିରହି କି ଲାଭ ? ମୋ ଜୀବନ ପଛେ ଯାଉ, ହେଲେ ବାରଶହ କାରିଗରଙ୍କ ଜୀବନ ରହୁ । ମୁଁ ଯେ ମନ୍ଦିର ମୁଣ୍ଡି ମାରିଛି, ଏକଥା ରାଜା ନ ଜାଣନ୍ତୁ ।''

ଏକଥା ଶୁଣି ବିଶୁ ପୁଅକୁ କୁଣ୍ଢାଇ ପକାଇଲେ । ତାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଝରିଗଲା । ବାପାଙ୍କ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛି ଦେଇ ଧରମା କହିଲା, ''ବାପା, ଜନ୍ମ ହେଲେ ଦିନେ ନା ଦିନେ ମରିବାକୁ ହେବ । ମହତ୍ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଜୀବନ ଦେବା କେତେ ଜଣଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟେ ? ଆଜି ଆମର ପରୀକ୍ଷାର ବେଳ । ଏତେବେଳେ ମୋ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରି ତୁମେ ଅଧୀର ହୁଅ ନାହିଁ । ମୋତେ ହସିହସି ବିଦାୟ ଦିଅ ।'' ପୁଅର କଥା ଶୁଣି ବିଶୁ ମହାରଣାଙ୍କ ମୁହଁରୁ କଥା ବାହାରୁ ନ ଥାଏ । ଧର୍ମପଦ ବାପାଙ୍କ ପାଦତଳେ ମୁଣ୍ଡ ଲଗାଇ କହିଲା, "ମାଆଙ୍କ ସହିତ ଆଉ ଦେଖା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ କହିବ, ତାଙ୍କ ପୁଅ ଜାତି ପାଇଁ ଜୀବନ ଦେଇଛି ।" ଏତକ କହି

ଆଉ ତିଳେ ମାତ୍ର ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ସେ ମନ୍ଦିର ଉପରକୁ ଚଢ଼ିଗଲା । ସେଇଠାରୁ ସେ ହସି ହସି ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ନଦୀ ମଝିକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲା ।

ଆଜି ଧର୍ମପଦ ନାହିଁ । କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିର ମଧ୍ୟ ଭଗ୍ନ ଅବସ୍ଥାରେ । କିନ୍ତୁ ବାରବର୍ଷର ପିଲାଟିଏ ଜାତି ପାଇଁ, ଦେଶ ପାଇଁ ଯାହା କରିଗଲା ତାହା କାଳକାଳକୁ ରହିଗଲା । ଏବେବି ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି :

''ସାନ ସିନା, ଦାନ ତା' ମହାନ'' ।

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ତିଳେମାତ୍ର	ଦଧିନଉତି	ମୁହାଣ	ଠୁଳ	ଅଳି
ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ	ରାଜସ୍ୱ	ମୁଖ୍ୟ	ଅମଙ୍ଗ	ଠାବ
ଜିଗର	କାଳକାଳ	ବିଚଳିତ	ଭଗ୍ନ	ଦାୟ

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

- ସାନ ପିଲାଟିଏ ମଧ୍ୟ ବଡ଼ କାମ କରିପାରେ, ଏ ବିଶ୍ୱାସ ପିଲାଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ଓ ଅନ୍ୟ ସାନପିଲାଙ୍କ ମହତକାମ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବେ ।
- ଆମ ଗୌରବମୟ ଇତିହାସ, ସଂସ୍କୃତି ଓ କଳା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ ।
- କୋଣାର୍କର ଘୋଡ଼ା ଓ ଚକ୍ର ଆମ ରାଜ୍ୟର ପ୍ରତୀକ, ଏହା ପିଲାଙ୍କୁ ବୁଝାଇବେ ।

୧. ଆସ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛିବା ଏବଂ ତା ପାଖରେ (√) ଚିହ୍ନ ଦେବା ।

(କ) ରାଜା ନରସିଂହ ଦେବ କାହାର ପୂଜା ପାଇଁ ମନ୍ଦିରଟିଏ ତୋଳାଇବାକୁ ଚାହିଁଲେ ?

(୧) ଶିବଙ୍କ ପୂଜା ପାଇଁ | (୩) କୃଷ୍ଣଙ୍କ ପୂଜା ପାଇଁ

(୨) ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ପୂଜା ପାଇଁ | (୪) ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ପୂଜା ପାଇଁ

(ଖ) ମନ୍ଦିରଟି କେଉଁଠି ତୋଳା ହେଲା ?

(୧) ମହାନଦୀ ମୁହାଣରେ | (୩) ବ୍ରାହ୍ମଣୀ କୂଳରେ

(୨) ଚନ୍ଦ୍ରଭାଗା ମୁହାଣରେ | (୪) ବୈତରଣୀ କୂଳରେ

(ଗ) ମନ୍ଦିରଟିର ଆକାର କିପରି ?

(୧) ଘୋଡ଼ା ପରି | (୩) ରଥ ପରି

(୨) ବିମାନ ପରି | (୪) ଦୁର୍ଗ ପରି

(ଘ) କାହା ପାଇଁ ଧରମା ଜୀବନ ଦେଲା ?

(୧) ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଇଁ | (୩) ଜାତିଭାଇଙ୍କ ପାଇଁ

(୨) ରାଜାଙ୍କ ପାଇଁ | (୪) ବାପାଙ୍କ ପାଇଁ

(ଙ) 'ବାରଶହ ବଢ଼େଇରେ ଦାୟ ନା ପୁଅରେ ଦାୟ', କିଏ କହିଥିଲେ ଏ କଥା ?

(୧) ରାଜା | (୩) ବାରଶହ ବଢ଼େଇ

(୨) ଧରମା | (୪) ବିଶୁ ମହାରଣା

୨. ''ସାନ ସିନା ଦାନ ତା' ମହାନ''।

(କ) ଏ କଥା କିଏ କହନ୍ତି ?

(ଖ) କାହାକୁ ସାନ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି ?

(ଗ) ସାନ ପିଲାଟିର ମହାନ୍ ଦାନଟି କ'ଣ ?

୩. ଆସ ଆମେ ନିଜେ ନରସିଂହ ଦେବ, ବିଶୁ ମହାରଣା ଓ ଧରମା ହୋଇ ସେମାନେ ଏଇ ଗଳ୍ପରେ ଯାହା କହିଛନ୍ତି, ତାହା ଅଭିନୟ କରିବା ।

୪. ତଳେ କହିଥିବା କଥାକୁ କିଏ କହିଛନ୍ତି ? କାହିଁକି କହିଛନ୍ତି ?

(କ) "ମୁଁ ସାତ ଦିନ ସମୟ ଦେଉଛି" ______________________।

(ଖ) "ତୁ ଆଜି ଆମର ମାନ ରଖିଦେଲୁ" ______________________।

(ଗ) "ମହତ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଜୀବନ ଦେବା କେତେଜଣଙ୍କ ଭାଗ୍ୟରେ ଘଟେ ?" __________।

(ଘ) "ସେ ନିଶ୍ଚୟ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ କାଟପାଇଁ ଆଦେଶ ଦେବେ।" __________।

୫. ଚିତ୍ରଟିକୁ ଦେଖି ତଳ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ମନ୍ଦିର ବିଷୟରେ ପାଞ୍ଚ ଧାଡ଼ି ଲେଖ।

ମୁଖଶାଳା, ମୁହାଣ, ମୁଣ୍ଡି, ଝଲମଲ, ପ୍ରତିମା

୬. ମୂଷାଟି କାହାକୁ କେଉଁ ବେଲୁନ୍‌ଟି ଦେଲେ, ସେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଯୋଡ଼ା ଶବ୍ଦ ପାଇବ ?

ଯେପରି – ନଦୀ **ନାଳ**

ଫୁଲ

ଜୀବ

ହାତୀ

ବିଦ୍ୟା

୭. ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ତଳେ ଗାର ଅଛି ତାକୁ ଲଗାଇ ନୂଆ ବାକ୍ୟଟିଏ କହ ଓ ଲେଖ ।

(କ) ସେତେବେଳେ ତ ସିମେଣ୍ଟ ନ ଥାଏ । ________________

(ଖ) ତଥାପି ମନ୍ଦିରଟି ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହେଉ ନ ଥାଏ । ________________

(ଗ) ତାକୁ ମଧ୍ୟ କାରିଗରୀ ବିଦ୍ୟା ଜଣାଥିଲା । ________________

୮.

ମନ୍ଦିରର ନାମ	ଯିଏ ତୋଳାଇଥିଲେ
ଯେପରି – କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିର	ନରସିଂହ ଦେବ
ସେହିପରି – ଜଗନ୍ନାଥ ମନ୍ଦିର	________________
ଲିଙ୍ଗରାଜ ମନ୍ଦିର	________________

୯. ତୁମକୁ ଏଇ ଗପରେ କାହା କଥା ଭଲ ଲାଗୁଛି ଓ କାହିଁକି ଭଲ ଲାଗୁଛି ଲେଖ ।

____

____

୧୦. ଧରମା ଜାତିପାଇଁ, ଦେଶପାଇଁ ଜୀବନ ଦେଲା । ତୁମେ ଦେଶପାଇଁ କ'ଣ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛ ଲେଖ ।

____

____

____

୧୧. ''ମାଆଙ୍କ ସହିତ ଆଉ ଦେଖା ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ। ତାଙ୍କୁ ବୁଝାଇ କହିବ ତାଙ୍କ ପୁଅ ଜାତି ପାଇଁ ଜୀବନ ଦେଇଛି।'' ଏ କଥା କିଏ କହିଛି ?

ଜାତିପାଇଁ ପ୍ରାଣ ଦେଇଥିବା ଆଉ କେତେ ଜଣ ପିଲାଙ୍କ ନାମ ଲେଖ।

୧୨. ଅଧା ଗଢ଼ା ମନ୍ଦିରଟିକୁ ଆସ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ମନ୍ଦିର କରିବା ।

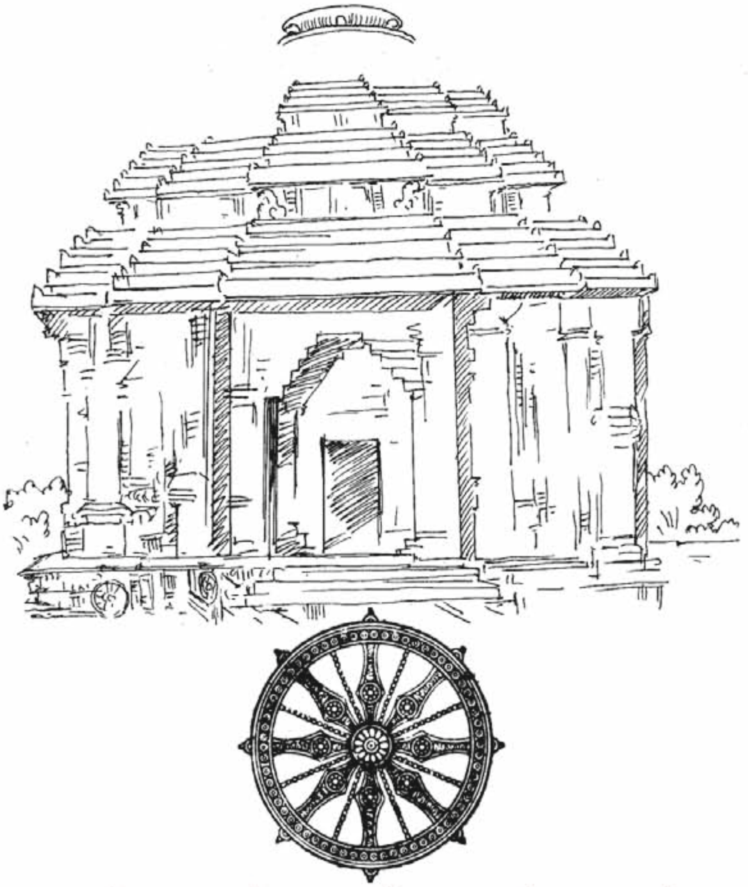

ଜାତୀୟ କବି ବୀରକିଶୋର

ଆମ ଏ ଦେଶର ଯଶ ବିଭବ
ଦେଖି ବିଦେଶୀଙ୍କ ବଢ଼ିଲା ଲୋଭ ।
ଦଖଲ କଲେ ସେ ସାରା ମୁଲକ
ଦେଖାଇ ଆମକୁ ଗୁଳି ବନ୍ଧୁକ ।
ବୋହିନେଲେ ଆମ ଦେଶରୁ ଧନ
ଚାବୁକ ପାହାରେ କଲେ ଶାସନ ।
ପାଟିକଲେ ହେଲା ବେତ ପାହାର
ଗୁଳିରେ ଫାଟିଲା ମଥା କାହାର ।
ଶହଶହ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଇନ
ହସିହସି କଲେ କାରାବରଣ ।
ଗୋରା ବେପାରୀଏ ହେଲେ ପାଗଳା
ଚଳାଇଲେ ଦେଶେ ଦମନ ଲୀଳା ।

ବୀରକିଶୋର ଏ ଦେଶର କବି
ଆଖିରେ ଦେଖିଲେ କଷଣ ଛବି ।
ଗୋରା ଶାସକଙ୍କ ଦମନ ଲୀଳା
ମନକୁ ତାଙ୍କର ଅଥିର କଲା ।
ଲେଖିଗଲେ ଗୀତ ମାଳକୁ ମାଳ
ରହିଥିବ ତାହା କାଳକୁ କାଳ ।
ସେ ଗୀତେ ସଭିଏଁ ଉଠିଲେ ମାତି
ଗୁଳି ଆଗେ ଦେଲେ ପତାଇ ଛାତି !

ସାଜିଲେ ପିଲାଏ ବାନରସେନା
ବାହାରିଲେ ଧରି ତ୍ରିରଙ୍ଗା ବାନା ।
ଖାଇଲେ ଗୋଇଠା ବେତ ପାହାର
ଦେଖିଲେ ସହିବ ଛାତି କାହାର !
ଗୋରା ସରକାର ବନ୍ଧୁକ ଗୁଳି
କବିତା ଶକତି ତା'ଠାରୁ ବଳି ।
ଥରିଲା ଶେଷରେ ବିଦେଶୀ ଛାତି
ଆଉ ନ ରହିଲେ ଗୋଟିଏ ରାତି ।
ଛାଡ଼ି ପଳେଇଲେ ଭାରତ ଭୂଇଁ
ତେର ନଈ ସାତ ଦରିଆ ଡେଇଁ ।

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ବିଭବ	କଷଣ	ଦରିଆ	ଶକତି	ମାଟି
ବରଣ	ଦମନ	କାରା	ସଇନ	ଗୋରା ବେପାରୀ
ତ୍ରିରଙ୍ଗାବାନା	ବିଦେଶୀ	ବାନରସେନା	ଲୀଳା	କାଳକୁ କାଳ
ଛାତି ପତାଇବା	ସ୍ୱାଧୀନତା	ମୂଳକ	ଅଥିର	ଶାସକ

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

- ଭାରତର ମହାନତା ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ଜାତୀୟତାବୋଧ କ'ଣ ବୁଝାଇବେ ।
- ବାନରସେନା କ'ଣ ସେ ବିଷୟରେ ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ବୀରକିଶୋରଙ୍କ କେତୋଟି ଜାତୀୟତାବାଦୀ କବିତା ସଂଗ୍ରହ କରି ପିଲାମାନଙ୍କ ଆଗରେ ଗାଇବେ ।

୧. ଆସ ଉତ୍ତର କହିବା ।

(କ) ବିଦେଶୀମାନେ ଆମ ଦେଶରୁ କ'ଣ ବୋହିନେଲେ ?

(ଖ) ବିଦେଶୀମାନଙ୍କୁ ବାଧା ଦେଲେ ସେମାନେ କ'ଣ କରୁଥିଲେ ?

(ଗ) ସ୍ୱାଧୀନତା ସୈନିକମାନେ କ'ଣ କରୁଥିଲେ ?

(ଘ) ବୀରକିଶୋର କାହିଁକି କବିତା ଲେଖୁଥିଲେ ?

(ଙ) କେଉଁମାନେ ବାନରସେନା ସାଜିଥିଲେ ?

୨. କବିତାର ଯେଉଁ ପଦରେ ଏହାର ଉତ୍ତର ଅଛି ତାକୁ ଖୋଜିବା ଏବଂ ଆବୃତ୍ତି କରିବା ।

୧. କେଉଁ କଥାଟି ବୀରକିଶୋରଙ୍କ ମନକୁ ଅଥିର କଲା ?

୨. ବାନରସେନାମାନେ କିଭଳି ବାହାରିଲେ ?

୩. ଗୋରା ସରକାର ଶେଷରେ କଅଣ କଲେ ?

୩. ତଳ ପଦ୍ୟାଂଶକୁ ସଜାଡ଼ି ଲେଖ ।

ଥରିଲା ଛାତି ବିଦେଶୀ ଶେଷରେ ______________________

ରାତି ରହିଲେ ଗୋଟିଏ ନ ଆଉ । ______________________

୪. ଏହି ପଦଟିରୁ ତୁମେ ଯାହା ବୁଝୁଛ ନିଜ ଭାଷାରେ ଲେଖ ।

ଗୋରା ସରକାର ବନ୍ଧୁକ ଗୁଳି
କବିତା ଶକତି ତା' ଠାରୁ ବଳି ।

୫. କବିତାର ଯେଉଁ ପଦ ସହ ଏହି ଚିତ୍ରଟିର ସମ୍ପର୍କ ଅଛି, ସେହି ପଦଟି ଚିତ୍ର ତଳେ ଲେଖ।

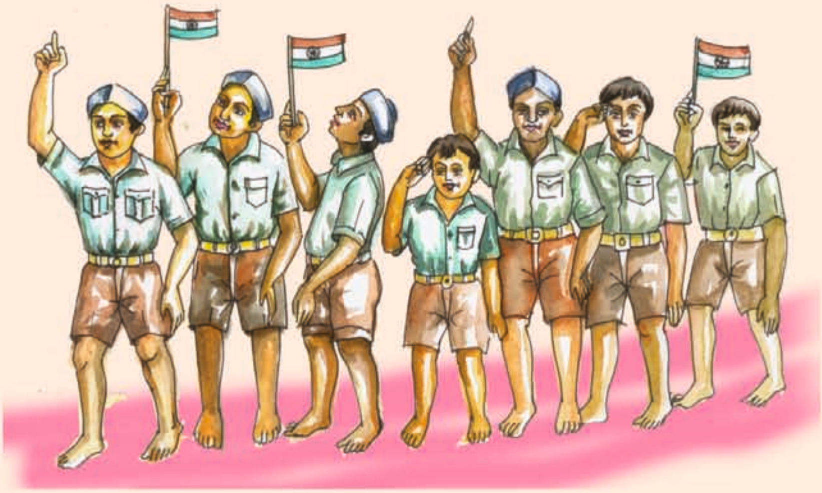

୬. ନିଜ ଅଞ୍ଚଳର ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀମାନଙ୍କର ତାଲିକା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଲେଖ ।

୭. ଗୋରା ସରକାରଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଲୋକଙ୍କୁ ଏକଜୁଟ କରିବାପାଇଁ ଆଉ ଯେଉଁମାନେ କବିତା ଲେଖୁଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କର ନାମ ଲେଖ ।

୮. ଆସରେ ଆସରେ ଭଉଣୀ ଭାଇ
ଶୋଷଣ କଷଣ ସହିବା ନାହିଁ।
ଗୋଳା ବାରୁଦକୁ ନ କରି ଭୟ
ଗାଇଯିବା ଦେଶ ମାଆର ଜୟ।

ଆସ ଏହି ଗୀତଟିକୁ ଗାଇଗାଇ କଦମ୍ ତାଲ ପକାଇବା ଏବଂ ଅଭିଯାନରେ ବାହାରିବାର ଅଭିନୟ କରିବା।

୯. ଯେପରି 'ଶକତ'ର ଗଦ୍ୟ ରୂପ ହେଉଛି 'ଶକ୍ତ', ସେହିପରି ତଳ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଗଦ୍ୟ ରୂପ କ'ଣ ହେବ ଲେଖ ।

ରକତ – ________ ଭକତ – ________ ତପତ – ________

୧୦. ଯେପରି ଅର୍ଥଦୃଷ୍ଟିରୁ 'ଆସ୍ତେ' କୁ ଧୀରେ ସହିତ ସଂଯୋଗ କରାଯାଇଛି, ସେହିପରି ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦ ସହ ସେମାନଙ୍କର ଏକା ଅର୍ଥ ବୁଝାଉଥିବା ଶବ୍ଦକୁ ସଂଯୋଗ କର ।

ରାଜତ୍ୱ

ବିଭବ ଭୂଇଁ

ସମ୍ପତ୍ତି ମାଟି

ଶାସନ

ଆସ୍ତେ → ଧୀରେ

୧୧. ବୀରକିଶୋରଙ୍କୁ କାହିଁକି 'ଜାତୀୟ କବି' କୁହାଯାଇଛି ଆସ ଆଲୋଚନା କରିବା। ଆଲୋଚନାରେ ଯାହା ସ୍ଥିର ହେଲା ତାକୁ ଲେଖିବା।

ଅନେକ ଫୁଲର ମାଳଟିଏ

ଥରେ ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ରମେଶ ଦିଲ୍ଲୀ ବାହାରିଥାଏ। ସାନ ଭଉଣୀ ମିଲି ଓ ମା' ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଯାଉଥାନ୍ତି। ସେମାନେ ପୁରୀରୁ ଉତ୍କଳ ଏକ୍ସପ୍ରେସ୍ ଗାଡ଼ିରେ ଚଢ଼ିଲେ। ରମେଶ ପଚାରିଲା, "ବାପା, ଆମେ କେତେବେଳେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ପହଞ୍ଚିବା ?"

ବାପା କହିଲେ, "ଆମେ ପଅରିଦିନ ରାତିରେ ପହଞ୍ଚିବା, ଆମକୁ ପ୍ରାୟ ଦୁଇ ଦିନ ରେଳଗାଡ଼ିରେ ବସିବାକୁ ପଡ଼ିବ।"

ରମେଶ ରେଳଗାଡ଼ିର ଯେଉଁ ଡବାରେ ବସିଥାଏ, ସେଠାରେ କେତେ ଆଡ଼ର ଲୋକ ବସିଥାଆନ୍ତି। ପାଖରେ ବସିଥାଆନ୍ତି ଧୋତିପଞ୍ଜାବି ପିନ୍ଧା ଜଣେ ଭଦ୍ରଲୋକ ଓ ତାଙ୍କ ପରିବାର। ସେମାନଙ୍କ କଥା ରମେଶ ଓ ମିଲି ଭଲ ଭାବରେ ବୁଝି ପାରୁନଥା'ନ୍ତି।

ରମେଶ ପଚରିଲା, ''ବାପା, ଏମାନେ କେଉଁ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି ?''

ବାପା କହିଲେ, ''ସେମାନେ ବଙ୍ଗଳା ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି । ତୁ ଜାଣିଥିବୁ, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ହେଉଛି ଆମ ଓଡ଼ିଶାର ଏକ ପଡ଼ୋଶୀ ରାଜ୍ୟ। ଏମାନେ ସେହି ରାଜ୍ୟର ଅଧିବାସୀ। ଆମ ଓଡ଼ିଶାର ଲୋକମାନଙ୍କ ସହିତ ଏମାନଙ୍କର ଚାଲିଚଳନ, ଖାଦ୍ୟପେୟ ଓ ପୋଷାକ ପରିଚ୍ଛଦର ଅନେକ ମେଳ ରହିଛି।''

ଗାଡ଼ି ଚାଲିଥାଏ। ସକାଳେ ନିଦରୁ ଉଠି ରମେଶ ଓ ମିଲି ଦେଖିଲେ, ଗାଡ଼ି ଭିତରେ ବହୁତ ନୂଆ ନୂଆ ଲୋକ । ସେମାନେ ହିନ୍ଦୀରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥା'ନ୍ତି। ସେମାନଙ୍କ ଭାଷା ବୁଝି ହେଉ ନ ଥାଏ। ଅଧିକାଂଶ ଧୋତି ଓ କୁରୁତା ପିନ୍ଧିଥା'ନ୍ତି। ମୁଣ୍ଡରେ ଗାନ୍ଧିଟୋପି । ଝରକା ବାଟେ ବାହାରକୁ ଚାହିଁଲାବେଳକୁ ଗଛଗୁଡ଼ାକ ଶୁଖିଲା ଶୁଖିଲା ଦିଶୁଥାଏ। ଭୂଇଁ ଟାଙ୍ଗରା ଜଣା ପଡୁଥାଏ। ବେଳେବେଳେ ଆଖିରେ ପଡୁଥାଏ ନୁଆଣିଆ ଖପର ଛାଉଣି ଘର।

ରମେଶ ପଚାରିଲା, ''ବାପା, ଆମ ଗାଡ଼ି ଏବେ କେଉଁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇ ଯାଉଛି ?''

ବାପା କହିଲେ, ''ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ ରାଜ୍ୟ ଭିତର ଦେଇ ଯାଉଛୁ।''

ଉପରବେଳା ଗାଡ଼ି ଯାଇ ବିଳାସପୁର ଷ୍ଟେସନରେ ଅଟକିଲା। ସେଠାରେ କିଛି ନୂଆ ଲୋକ ଗାଡ଼ିରେ ଚଢ଼ିଲେ। ବାପା କହିଲେ, ଜାଣିଲୁ ରମୁ, ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଛତିଶଗଡ଼ ରାଜ୍ୟ ଭିତର ଦେଇ ଯାଉଛୁ । ଏ ଅଞ୍ଚଳର ଲୋକମାନଙ୍କର ଭାଷା ମଧ୍ୟ ହିନ୍ଦୀ। ଭାତ ସହିତ ରୁଟି ଖାଇବା ଏମାନଙ୍କର ଅଭ୍ୟାସ।'' ତହିଁ ଆରଦିନ ପାହାଡ଼ିଆ ଅଞ୍ଚଳ ଦେଇ ଗାଡ଼ି ଚାଲିଥାଏ । ଏତିକିବେଳେ ମିଲି ପଚାରିଲା, "ବାପା, ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ କେଉଁଠି ?"

ବାପା କହିଲେ, ''ଏଇତ, ଆଗକୁ ଧଉଲପୁର ଷ୍ଟେସନ ଆସୁଛି। ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ରାଜସ୍ଥାନ ରାଜ୍ୟର ସୀମା ଭିତରେ। ଏହା ପୂର୍ବରୁ ଆମେ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଭିତର ଦେଇ ଆସିଲେ । ତୁମେମାନେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିଲ ।''

ରମେଶ କହିଲା, ''ହଁ ବାପା, ରାଜସ୍ଥାନ କଥା ତ ଆମ ପଢ଼ା ବହିରେ ଅଛି।''

ବାପା କହିଲେ, ''ରାଜସ୍ଥାନ ଆମ ଭାରତର ଏକ ବୀରଭୂମି। ଏଠିକାର ରାଜପୁତମାନଙ୍କ ବୀରତ୍ୱ ହେଉଛି ଆମ ଭାରତର ଗୌରବ। ଏଠାରେ ତ ବହୁତ କମ୍ ବର୍ଷା ହୁଏ, ତଥାପି ଏମାନେ ପରିଶ୍ରମ କରି ଗହମ, ବାଜରା ଆଦି ଶସ୍ୟ ଫଳାନ୍ତି। ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ପଗଡ଼ି ସୁନ୍ଦର ମାନିଥାଏ।"

ଏଠାକାର ଝିଅମାନଙ୍କର ନୂଆ ପ୍ରକାରର ପୋଷାକ ଦେଖି ମିଲି ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଗଲା । କିଛି ସମୟ ପରେ ଦୂରରୁ ତାଜମହଲ ଦେଖାଗଲା। ରମେଶ ଆନନ୍ଦରେ ଅଧୀର ହୋଇ ପଡୁଥାଏ। ବାପା କହିଲେ, ''ଏଇ ଦେଖ ଦୂରରୁ ତାଜମହଲ ଦେଖାଯାଉଛି । ତାଜମହଲ ଆଗ୍ରା ସହରରେ ଅବସ୍ଥିତ । ଆମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉତ୍ତର-ପ୍ରଦେଶ ଦେଇ ଯାଉଛୁ । ଏଠାକାର ଲୋକମାନେ ମଧ୍ୟ ହିନ୍ଦୀ କହନ୍ତି। ରୁଟି ଏମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଖାଦ୍ୟ ।'' ମିଲି କହିଲା, "ବାପା, ଅନେକ ରାଜ୍ୟର ଲୋକେ ତ ହିନ୍ଦୀ କହୁଛନ୍ତି ।"

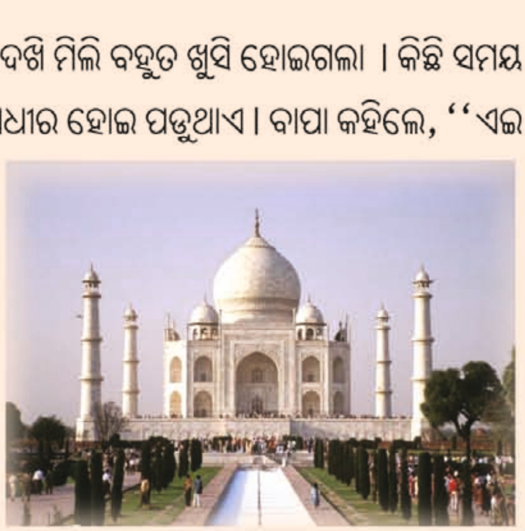

ବାପା କହିଲେ, "ହଁ, ଆମ ଭାରତର ସବୁଠାରୁ ବେଶୀ ଲୋକ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରନ୍ତି । ସେଇଥିପାଇଁ ପରା ହିନ୍ଦୀ ଆମର ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା ।''

ମା' କହିଲେ, ''ବୁଝିଲ ପିଲାଏ, ତୁମେ ତ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଓଡ଼ିଶାକୁ ମିଶାଇ ସାତଟି ରାଜ୍ୟ ଦେଇ ଆସିଲ । କେତେ ନୂଆ ଜାଗା, ନୂଆ ଲୋକ ଦେଖିଲ ଏବଂ ନୂଆ ଭାଷା ମଧ୍ୟ ଶୁଣିଲ । କେବଳ ଏତିକି ଭାଷା ନୁହେଁ, ଭାରତରେ ଆହୁରି ଅନେକ ଭାଷାଭାଷୀ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ।''

ରମେଶ କହିଲା, "ଭାରତରେ ଆଉ କି କି ଭାଷା ଅଛି ? ଆମେ ତ କେବଳ ବଙ୍ଗଳା ଓ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାର ଲୋକଙ୍କୁ ଭେଟିଲୁ ।"

ମାଆ କହିଲେ, ''ଉତ୍ତର ଭାରତରେ ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ କଥା କହୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ । ପଞ୍ଜାବର ଲୋକେ ପଞ୍ଜାବୀ ଭାଷାରେ ଏବଂ ଆସାମର ଲୋକେ ଅସମୀୟା ଭାଷାରେ କଥା କହନ୍ତି । ସେହିଭଳି ଦକ୍ଷିଣ ଭାରତରେ ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶର ଲୋକେ ତେଲୁଗୁରେ, ତାମିଲନାଡୁର ଲୋକେ ତାମିଲରେ, କର୍ଣ୍ଣାଟକର ଲୋକେ କନ୍ନଡ଼ରେ, କେରଳର ଲୋକେ ମାଲୟାଲମରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରୁଥିବାବେଳେ ଗୁଜୁରାଟର ଲୋକେ ଗୁଜୁରାଟୀ ଏବଂ ମହାରାଷ୍ଟ୍ରର ଲୋକେ ମରାଠୀ ଭାଷାରେ କଥା କହନ୍ତି । ଏହା ବାହାରେ ଭାରତରେ ଆହୁରି ଅନେକ ଭାଷା ପ୍ରଚଳିତ ଅଛି ।''

ରମେଶ ସବୁ ଶୁଣିସାରି କହିଲା, "ବାଃ ! ଆମ ଦେଶ ତ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଦେଶ; ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଷା । ପୋଷାକପତ୍ର ମଧ୍ୟ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ । କିଏ ଭାତ ଖାଉଛି ତ କିଏ ରୁଟି ଖାଉଛି, କିଏ ମୁଣ୍ଡରେ ଟୋପି ପିନ୍ଧୁଛି ତ କିଏ ପଗଡ଼ି ବାନ୍ଧୁଛି ।" ବାପା କହିଲେ, "ଆମ ଭିତରେ ଭିନ୍ନତା ଅଛି ସତ; ମାତ୍ର ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ଏକ, ଭାବନା ଏକ । ଆମେ ଗୋଟିଏ ମାଳରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅନେକ ଫୁଲ । ଆମେ ସମସ୍ତେ ଭାରତୀୟ, ଭାରତ ମାତାର ସନ୍ତାନ ଆମେ । ସେଥିପାଇଁ ପରା ବହୁ ଦିନ ତଳେ ଜଣେ କବି ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାରେ ଗୋଟିଏ କବିତା ଲେଖିଥିଲେ; ଯାହାର ପ୍ରଥମ ଧାଡ଼ିଟି ହେଉଛି 'ସାରେ ଜାହାଁସେ ଆଚ୍ଛା, ହିନ୍ଦୁସ୍ତାଁ ହମାରା' ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି, ସାରା ଜଗତରେ ଆମ ଭାରତ ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଭଲ ।''

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ଅଧୀର	ଟାଙ୍ଗରା	ବୀରଭୂମି	ପାହାଡ଼ିଆ	ସୀମା	ମେଳ	ଖାଦ୍ୟପେୟ
ନୂଆଣିଆ	ଭିନ୍ନତା	ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା	ପ୍ରଚଳିତ	ଗୌରବ	ପରିଚ୍ଛଦ	ପଥରିଦିନ

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା :

- ଅନେକତା ଭିତରେ ଏକତା ଆମ ଭାରତର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, ଏ କଥା ବୁଝାଇବେ ।
- ମାନଚିତ୍ର ଦେଖାଇ ପାଠଟି ପଢ଼ାଇବେ ।
- ହିନ୍ଦୀ ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା କାହିଁକି ହୋଇଛି ତା'ର ଧାରଣା ଦେବେ ।

୧. ଆସ କଥା ହେବା ।

(କ) ଭାରତର ରାଜଧାନୀର ନାମ କ'ଣ ?

(ଖ) ତୁମେ ଦିଲ୍ଲୀ ଦେଖିଛ କି ?

(ଗ) ରମେଶ ବାପାଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ କେଉଁଠାକୁ ଯାଇଥିଲା ?

(ଘ) କେଉଁ କେଉଁ ରାଜ୍ୟର ଲୋକମାନେ ହିନ୍ଦୀ କହନ୍ତି ?

୨. ପାଖରେ ଅଙ୍କନ କରାଯାଇଥିବା ଭାରତ ମାନଚିତ୍ରରେ ଉତ୍କଳ ଏକ୍ସପ୍ରେସ ରେଳଗାଡ଼ି କ୍ରମ ଅନୁସାରେ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ରାଜ୍ୟ ଦେଇ ଗତି କରୁଛି ଗାର ଟାଣି ଦେଖାଅ ।

୩. ଆସ, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି ମିଶି ଆଲୋଚନା କରି ଲେଖିବା ।

(କ) ରାଜସ୍ଥାନର କେଉଁ କେଉଁ କଥା ଆମକୁ ନୂଆ ଲାଗେ ?

____

(ଖ) ଭାରତ ଏକ ବିଚିତ୍ର ଦେଶ ବୋଲି କାହିଁକି କୁହାଯାଏ ?

____

(ଗ) ହିନ୍ଦୀ ଭାଷାକୁ କାହିଁକି ଭାରତର ରାଷ୍ଟ୍ରଭାଷା କରାଯାଇଛି ?

____

୪. ଯେପରି ଓଡ଼ିଶାର ଭାଷା ଓଡ଼ିଆ ସେହିପରି ତଳେ ଲେଖ ।

ରାଜ୍ୟ	ଭାଷା	ରାଜ୍ୟ	ଭାଷା
ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ	________	ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ	________
ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ	________	ତାମିଲନାଡୁ	________
କେରଳ	________	ଆସାମ	________
ଗୁଜୁରାଟ	________	ମହାରାଷ୍ଟ୍ର	________

୫. ଉପର ପ୍ରଶ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟତୀତ ଭାରତର ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟମାନଙ୍କରେ ବ୍ୟବହାର ହେଉଥିବା ଭାଷାର ଏକ ତାଲିକା କର ।

____

____

୬. ''ଆମେ ଗୋଟିଏ ମାଳରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଅନେକ ଫୁଲ'' ଏହାକୁ ପାଞ୍ଚୋଟି ବାକ୍ୟରେ ବୁଝାଇ ଲେଖ ।

____

____

____

____

____

୭. ଆସ ଏହି ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ିବା ।

ଗୌରବ, ବୀରତ୍ୱ, ସୀମା, ଟାଙ୍ଗରା, କ୍ଷେତବାଡ଼ି, ଧୂଆଁଳିଆ, ନୁଆଣିଆ ।

୮. ନିମ୍ନରେ ଭାରତର କେତେଗୁଡ଼ିଏ ରାଜ୍ୟର ନାମ ଏବଂ ସେହି ରାଜ୍ୟର ଲୋକମାନଙ୍କର ଖାଦ୍ୟ ଓ ପୋଷାକର ନାମ ଦିଆଗଲା । ରାଜ୍ୟ ସହିତ ସମ୍ପର୍କ ଥିବା ଖାଦ୍ୟ ଓ ପୋଷାକକୁ ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

ରୁଟି	ପଶ୍ଚିମ ବଙ୍ଗ	ପଗଡି
ଭାତ	ଉତ୍ତର ପ୍ରଦେଶ	ଧୋତି
ମାଛ	ରାଜସ୍ଥାନ	କୁରୁତା
	ଓଡ଼ିଶା	ପାଇଜାମା
	ଝାଡ଼ଖଣ୍ଡ	

ତୁମ ପାଇଁ କାମ

୧. ତୁମ ଗାଁ'ରୁ ସବ୍‌ଡିଭିଜନ୍ ସଦର ମହକୁମାକୁ ବସ୍‌ରେ କେଉଁ କେଉଁ ସ୍ଥାନ ଦେଇ ଯିବ ଲେଖ ।

ବଣ ଅଦାଲତ

ଉଷାକୋଠି ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ଆଜି ବହୁତ କୋଳାହଳ । ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରୁ ପଶୁପକ୍ଷୀମାନେ ଦଳଦଳ ହୋଇ ଆସି ଜମା ହୋଇଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଉଚ୍ଚ ପଥର ଚଟାଣ ଉପରେ ବସିଛନ୍ତି ମହାବଳ ବ୍ୟାଘ୍ର ମହାରାଜ । ମହାରାଜଙ୍କ ଡାହାଣ ପଟରେ ବସିଛନ୍ତି ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଭଲ୍ଲୁକ । ବାମ ପଟେ ପ୍ରଧାନ ସେନାପତି ଚିତାବାଘ । ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ବସିଛନ୍ତି ହାତୀ, ଗଧିଆ, ବିଲୁଆ, ହରିଣ, ଗୟଳ, ହନୁମାଙ୍କଡ଼ ଓ ପାତିମାଙ୍କଡ଼ । ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅଛନ୍ତି କାଉ, ବଗ, ସାରସ, କଜଳପାତି, ଶାଗୁଣା, ଚିଲ, ପାରା, କୋଇଲି ଓ ମୟୂର । ଅଜଗର, ଅହିରାଜ, ଗୋଧି, ଗୋଖର ଆଦି ସରୀସୃପ ମଧ୍ୟ ଉପସ୍ଥିତ । ଗୋଟିଏ ବୃକ୍ଷରେ ଅହିରାଜ ବାନ୍ଧିରଖିଥାଏ ଦୁଇଟି ମଣିଷ । ସେମାନଙ୍କ ବିଚାରପାଇଁ ବସିଛି ଆଜି ବଣ ଅଦାଲତ ।

ସମସ୍ତେ ଆସି ଉପସ୍ଥିତ ହେବାପରେ ମହାରାଜ ବ୍ୟାଘ୍ର ତାଙ୍କ ଟାଣୁଆ ନିଶକୁ ଚମକାଇ ହେଣ୍ଟାଳଟିଏ ଛାଡ଼ିଲେ । ଏକା ଥରକେ ସଭାସ୍ଥଳଟି ଥମ୍‌କରି ନୀରବ ହୋଇଗଲା । ହନୁମାଙ୍କଡ଼ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ମହାରାଜ କହିଲେ, ''ହନୁମାନ, କେଉଁଥି ପାଇଁ ଆଜି ଏ ସଭାର ଆୟୋଜନ ? ବଣରେ କିଛି ବିପତ୍ତି ପଡ଼ିଲା କି ?'' ହନୁମାଙ୍କଡ଼ ସଭା ମଝିକୁ ଯାଇ ମହାରାଜଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇଲା । ତା' ପରେ ଦୁଇ ଗୋଡ଼ରେ ଠିଆ ହୋଇ କହିଲା, ''ମହାରାଜ, ଆମେ ହେଲୁ ବଣର ଜୀବ । ମଣିଷ ଗାଁ'ଗଣ୍ଡା, ସହରନଗରରେ ରହୁଛି । ବେଳେବେଳେ ଆମ ବଣ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସି ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ମାରି ପକାଉଛି । ଗଛ କାଟି ଜଙ୍ଗଲ ସଫାକରି ଦେଉଛି । ଏହି ଦୁଇଜଣ ମଣିଷ ହରିଣ ଶିକାରପାଇଁ ଆସି ଗଛ ତଳେ ଛକି ଠିଆ ହୋଇଥିଲେ । ସେମାନଙ୍କ ହାତରେ ଥିଲା ବନ୍ଧୁକ । କୌଶଳକରି ଅହିରାଜ

ଏ ଦୁହିଙ୍କୁ ନେଇ ଗଛ ଡାଳରେ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି । ମଣିଷ ହାତରୁ ଖସି ପଡ଼ିଥିବା ଏହି ବନ୍ଧୁକ ହେଉଛି ତା'ର ପ୍ରମାଣ ।'' ଏହା କହି ବନ୍ଧୁକକୁ ଉପର ମୁହାଁ କରି ଟ୍ରିଗାରକୁ ଚିପିଦେଲା ମାଙ୍କଡ଼ । ଟ୍ରିଗାର ଚିପିବା ମାତ୍ରେ ଢୋ' କରି ଫୁଟିଲା ଗୁଳି । ନୀରବ ଥିବା ସଭାସ୍ଥଳଟି ଏକାଥରକେ କେଁ କାଁ, ଚେଁ ଚାଁ, ହାଉଁ ହାଉଁ, କିଚିରି ମିଚିରି ଶବ୍ଦରେ କମ୍ପିଉଠିଲା । ସଭାକୁ ଶାନ୍ତ କରିବାପାଇଁ ଗର୍ଜି ଉଠିଲେ ସେନାପତି ଚିତାବାଘ ।

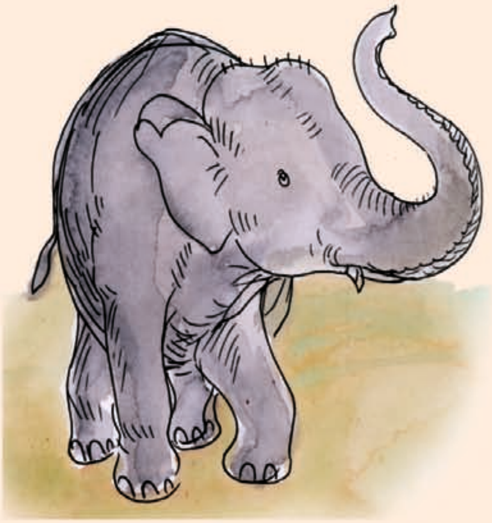

ସଭାସ୍ଥଳ ପୂର୍ବପରି ନୀରବ ହୋଇଗଲା । ''ତା' ପରେ କ'ଣ ହେଲା ?", ପଚାରିଲେ ବ୍ୟାଘ୍ର ମହାରାଜ । ହନୁମାଙ୍କଡ଼ କହିଲା, ''ମହାରାଜ, ଯଦି ମଣିଷ ବଣର ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ଏପରି ଶିକାର କରିଚାଲିବ, ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ କରି ଚାଲିବ, ତେବେ ଦିନେ ପୃଥିବୀରୁ ଜୀବଜନ୍ତୁ ଲୋପ ପାଇଯିବେ ନାହିଁ କି ?'' ହନୁମାଙ୍କଡ଼ର କଥା ନ ସରୁଣୁ ହସ୍ତୀରାଜ ତା'ର ଶୁଣ୍ଢ ଉପରକୁ ଟେକି କହିଲା, ''ସତ କଥା ମହାରାଜ । ଶିକାର ପାଇଁ ମଣିଷର ଲୋଭ ଯୋଗୁଁ ମୋ' ପରି ବଳୁଆ ପ୍ରାଣୀ ମଧ୍ୟ ଭୟଭୀତ । ଆଉ କେତେବର୍ଷ ପରେ ଆମ ବଂଶ ଲୋପ ପାଇ ଯାଇପାରେ । ରାତି ଅଧରେ ମଣିଷ ଆସି ଗୋଟାଗୋଟା ହାତୀ ମାରି ପକାଉଛି । ସେମାନଙ୍କର ମୂଲ୍ୟବାନ ଦାନ୍ତ କାଟିନେଇ ପଳାଉଛି । ଏହି ମଣିଷକୁ ଉଚିତ୍ ଶାସ୍ତି ମିଳିବା ଦରକାର ।''

ହାତୀ କହିସାରିବା ପରେ ଡାମରାକାଉ କା..କା.. କରି କହିଲା, ''ହଁ ହଁ, ମଣିଷ ବଡ଼ ନିର୍ଦ୍ଦୟ । ମୁଁ ଭିତରକନିକା ଓ

ଟିକରପଡ଼ା ଜଙ୍ଗଲ ବୁଲି ଆସିଛି । ସେଠାରେ କୁମ୍ଭୀରମାନଙ୍କ ଅଭୟାରଣ୍ୟ ଅଛି । ହେଲେ ସେଠାରେ କେହି ନିରାପଦ ନାହାନ୍ତି ।

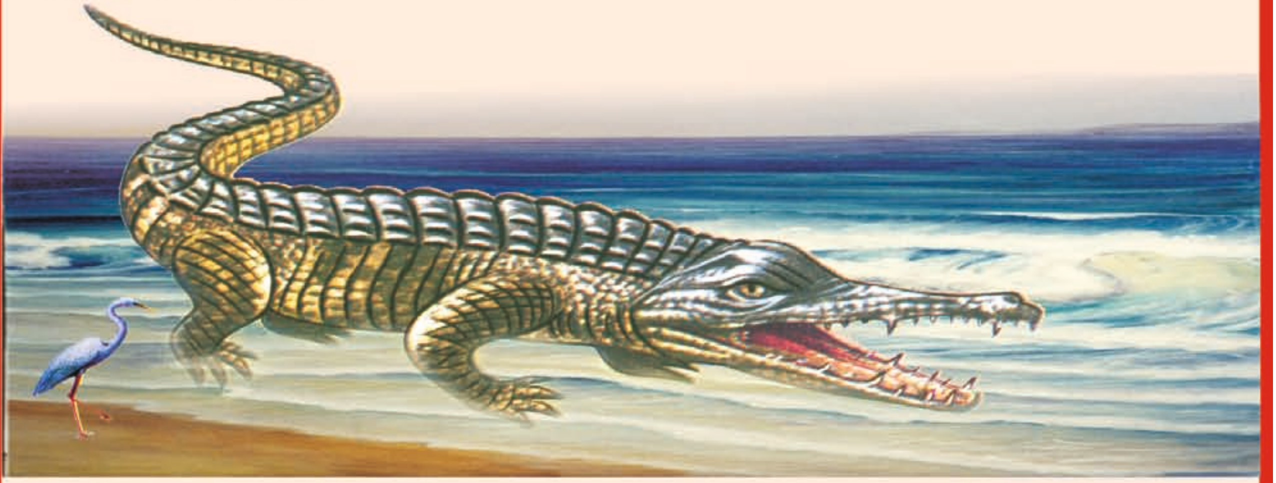

ମଣିଷ ବଣଭୋଜି କରିବାପାଇଁ ଆସି ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ମାରି ମାଂସର ସ୍ୱାଦ ଚାଖୁଛି । ମୂଲ୍ୟବାନ ହାଡ଼, ଚମଡ଼ା ଧରି ଚାଲି ଯାଉଛି ।''

କୃ-କୃ କରି ସାରସ ପକ୍ଷୀଟି ତା'ର ଲମ୍ବ ଥଣ୍ଟ ହଲାଇ କହିଲା, ''ଠିକ୍ ଠିକ୍ । ଆମ ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଉପରେ କ'ଣ କମ୍ ବିପଦ ! ମଣିଷ ତା'ର ଜିଭର ଲାଳସା ମେଣ୍ଟାଇବାପାଇଁ ଅସଂଖ୍ୟ ପକ୍ଷୀ ଶିକାର କରିଚାଲିଛି । କେତେକ ପକ୍ଷୀ ଆଉ ଆମ ଜଗତରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁ ନାହାଁନ୍ତି । ଚିଲିକାପରି ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କ ଅଭୟାରଣ୍ୟ ଆଜି ବିପଦପୂର୍ଣ୍ଣ ।''

ସାରସ ପକ୍ଷୀର କଥାକୁ ସମର୍ଥନକରି ଠେକୁଆ କହିଲା, ''ଖାଲି ଚିଲିକା ନୁହେଁ, ଆଜିକାଲି ଭିତରକନିକାରେ କଇଁଛ, ଶିମିଳିପାଳରେ ବାଘ, ଚନ୍ଦକାରେ ହାତୀ, ଟିକରପଡ଼ାରେ କୁମ୍ଭୀର ଆଉ ଉଷାକୋଠିରେ ହରିଣ ମଧ୍ୟ ବିପଦରେ ପଡ଼ିଲେଣି ।ଏହାର ପ୍ରତିକାର ଦରକାର ।''

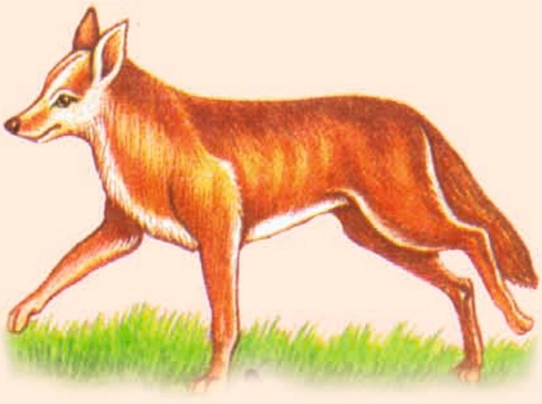

ହୁକେ ହୋ, ହୁକେ ହୋ ଶବ୍ଦ କରି ବିଲୁଆ କହିଲା, '' ମୋ' କଥା ଟିକିଏ ଶୁଣ । ସୁସ୍ୱାଦୁ ମାଂସ, କୋମଳ ଚମଡ଼ା କି ସୁନ୍ଦର ପର ପାଇଁ ମଣିଷ ତୁମମାନଙ୍କୁ ଶିକାର କରୁଥାଇପାରେ; କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଏକ ନିରୀହ ପଶୁ ।

ମଲା ଜୀବଜନ୍ତୁର ମାଂସ ଖାଇ ମୋର ପେଟ ପୂରାଏ । ମଣିଷର ପରିବେଶକୁ ସୁସ୍ଥ ରଖେ । ମୁଁ ନ ରହିଲେ ଚାରିପାଖ ଦୁର୍ଗନ୍ଧରେ ଫାଟି ପଡ଼ନ୍ତା, ଅଥଚ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଏବେ ନିରାପଦ ନୁହେଁ । ପରିବେଶ କ୍ଷୟ ଯୋଗୁଁ ମୋ' ବଂଶ ମଧ୍ୟ କମିଯାଉଛି ।'' ବିଲୁଆ କଥାରେ ଗଧିଆ ମଧ୍ୟ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇଲା । ଗଛ ଉପରେ ଥିବା ଶାଗୁଣା, ଚିଲ ଓ କାଉ ଏକାଥରକେ ପାଟିକରି ଠିକ୍‌ଠିକ୍ ବୋଲି କଥାଟାକୁ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ।

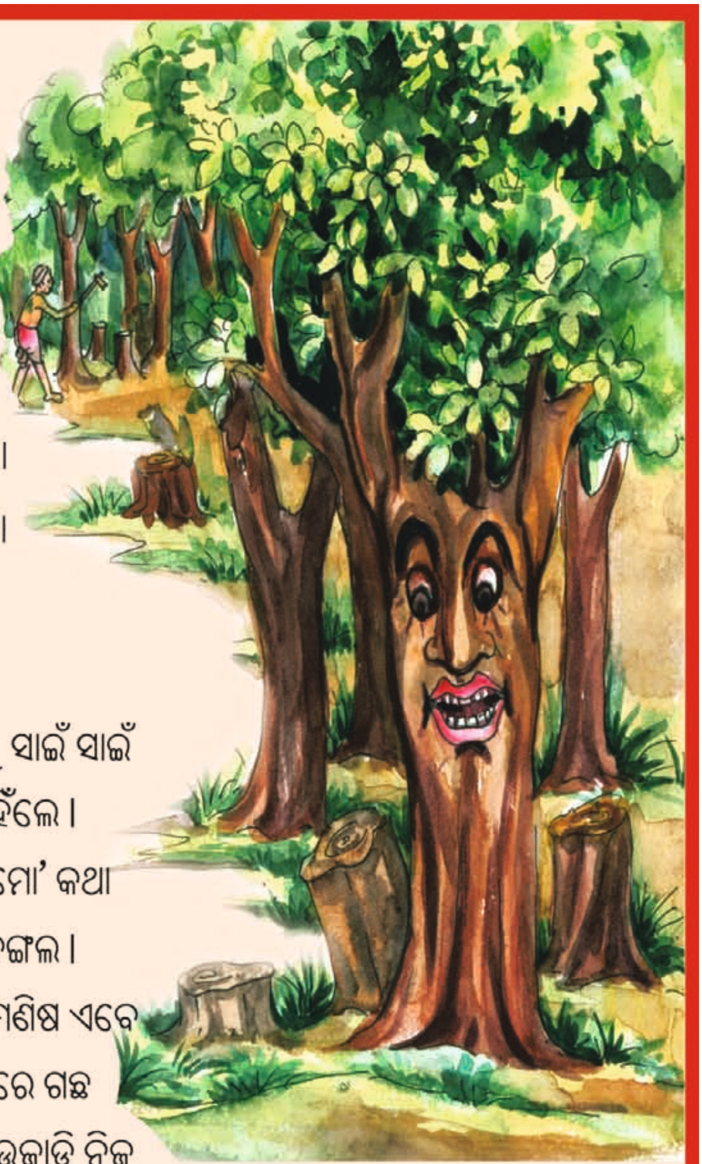

ଏତିକିବେଳେ ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଦିଗରୁ ସାଇଁ ସାଇଁ ଶବ୍ଦ ହେଲା । ସେଇ ଆଡ଼କୁ ସମସ୍ତେ ଚାହିଁଲେ । ଶାଳଗଛଟି ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ଛାଡ଼ି କହିଲା, ''ମୋ' କଥା ଏବେ ଶୁଣ । ମୋର ଭାଇବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ନେଇ ବଣ ଜଙ୍ଗଲ । ବଣ ଭୂଇଁ ହେଉଛି ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କ ଆବାସସ୍ଥଳ । ମଣିଷ ଏବେ ତା'ର ଘରଦ୍ୱାର ଓ ଆସବାବପତ୍ରପାଇଁ ଅବାଧରେ ଗଛ କାଟି ଜଙ୍ଗଲ ସଫା କରିଚାଲିଛି । ଅନ୍ୟର ଘର ଉଜାଡ଼ି ନିଜ ଘର ସଜାଉଛି । ହେଲେ ଏହାଦ୍ୱାରା ସେ ତା'ର ଧ୍ୱଂସକୁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିବା କଥା ବୁଝିପାରୁନାହିଁ । ତୁମ୍ଭେମାନେ ଦେଖିଥିବ, ଝଡ଼ ବତାସରେ ମୋ' ଜାତି ଭାଇମାନେ ମୁଣ୍ଡଟେକି ଠିଆହୋଇ ମଣିଷର ଘରକୁ ରକ୍ଷା କରନ୍ତି । ଚେରଦ୍ୱାରା ବର୍ଷାବେଳେ ମାଟିକୁ ଧରି ରଖନ୍ତି । ବିଷାକ୍ତ ଧୂଆଁ ପାନକରି ଅମ୍ଳଜାନ ବାଷ୍ପ ଯୋଗାଇ ଦିଅନ୍ତି । ଆମରି ଯୋଗୁଁ ମଣିଷ ନିଜପାଇଁ ଖାଦ୍ୟ, ବସ୍ତ୍ର ଓ ଔଷଧପତ୍ର ପାଇବାକୁ ସମର୍ଥ ହୁଏ । ଗଛଲତାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଅଧିକ ଥିଲେ ପ୍ରଚୁର ବର୍ଷା ହେବା ସମ୍ଭବ ହୁଏ । ହେଲେ ମଣିଷ ଏସବୁ ନ ବୁଝି ମୋ'ଜାତି ଉପରେ କୁଠାରାଘାତ କରୁଛି । ଏହା ତାହାର ଅନ୍ୟାୟ ଆଚରଣ ନୁହେଁ କି ?''

ଶାଳଗଛର କଥା ନ ସରୁଣୁ ମୟୂର ତା'ର ବିଚିତ୍ର ପୁଚ୍ଛ ବିସ୍ତାର କରି, ଗ୍ରୀବା ଫୁଲାଇ, ଚୂଳ ହଲାଇ

କହିଲା, ''ହଁ ହଁ, ମଣିଷ ଦିନକୁ ଦିନ ବଡ଼ ସ୍ୱାର୍ଥପର ଓ ଅବିବେକୀ ହୋଇଯାଉଛି। ବିଚାରହୀନ ଭାବରେ ବଣଜଙ୍ଗଲ ନଷ୍ଟ କରୁଛି। ଜୀବଜନ୍ତୁ ମାରି ପକାଉଛି। ମଣିଷକୁ କଠୋର ଶାସ୍ତି ମିଳିବା ଦରକାର।''

ମଣିଷ ବିରୋଧରେ ପଶୁପକ୍ଷୀ, ଗଛଲତାଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଶୁଣିଲାପରେ ବ୍ୟାଘ୍ର ମହାରାଜ ଗର୍ଜନକରି କହିଲେ, ''ରେ ରେ ନିର୍ବୋଧମଣିଷ ! ଏ ପୃଥିବୀ ସମସ୍ତଙ୍କର ବାସଭୂଇଁ। ଏଠାରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ବଞ୍ଚିବାର ଅଧିକାର ଅଛି। ମଣିଷ ସହିତ ପଶୁପକ୍ଷୀ, ଗଛଲତାରସ୍ଥାନ ପୃଥିବୀ ପୃଷ୍ଠରେ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଜୀବଜନ୍ତୁ, ଗଛଲତା ନ ରହିଲେ ଏ ବସୁଧାରେ ମଣିଷ ମଧ୍ୟ ବଞ୍ଚିରହିପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ମଣିଷ ନିଜେ ବଞ୍ଚିରହିବାସହିତ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ ବଞ୍ଚାଇ ରଖିବା ପାଇଁ ଯତ୍ନବାନ ହେଉ।'' ଏହାପରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ଭଲ୍ଲୁକଆଡ଼କୁ ଅନାଇ କହିଲେ, ''ମନ୍ତ୍ରୀ ମହାଶୟ, ଏବେ ଏହି ଦୁଇ ମଣିଷଙ୍କୁ କି ଦଣ୍ଡ ଦିଆଯିବ ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତୁ।''

ମହାମନ୍ତ୍ରୀ ଭଲ୍ଲୁକ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ କହିଲେ, ''ଅହିରାଜ ବାନ୍ଧି ରଖିଥିବା ମଣିଷଦୁଇଟିଙ୍କୁ ଆଜି ଛାଡ଼ି ଦିଆଯାଉ । ସେମାନେ ଆମ କଥାସବୁ ଶୁଣି ସାରିଛନ୍ତି। ତେଣୁ ସେମାନେ ଫେରିଯାଇ ଲୋକମାନଙ୍କୁ ଏ ବିଷୟରେ ଭଲଭାବରେ ବୁଝାନ୍ତୁ। ବଣ ଜଙ୍ଗଲ ପଦାକରି ଓ ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ହତ୍ୟାକରି ସେମାନେ ନିଜର ଯେଉଁ କ୍ଷତି କରୁଛନ୍ତି, ସେ ବିଷୟରେ ସଚେତନ ହୁଅନ୍ତୁ। ତା ନ ହେଲେ ଭବିଷ୍ୟତରେ ସେମାନେ ଘୋର ବିପତ୍ତିର ସମ୍ମୁଖୀନ ହେବେ।''

ଏକାଠି ହୋଇଥିବା ଜନ୍ତୁମାନେ ଏକଥାକୁ ସମର୍ଥନ କଲେ । ସେମାନଙ୍କ ଶବ୍ଦରେ ବନଭୂଇଁ କମ୍ପି ଉଠିଲା । ଲୋକଦୁଇଟିଙ୍କୁ ଖଲାସ କରି ଦିଆଗଲା । ଅଦାଲତ ଶେଷକରି ସମସ୍ତେ ନିଜନିଜ ସ୍ଥାନକୁ ଫେରିଗଲେ ।

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ତ୍ରିଗାର, ଗ୍ରୀବା, ଅଦାଲତ, ସରୀସୃପ, ଅବାଧ, ସ୍ୱାର୍ଥପର, ଆବାସସ୍ଥଳ, ବିପତ୍ତି, ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ଉଜାଡ଼ିବା, ଅବିବେକୀ, ଆସବାବପତ୍ର, କୁଠାରାଘାତ, ବସୁଧା, ସମ୍ମୁଖୀନ, ଅଭୟାରଣ୍ୟ, ପଦାକରିବା, ଖଲାସ, ନିର୍ବୋଧ, ସେନାପତି, ସମର୍ଥନ, ଘୋର, ସଚେତନ, ଶାସ୍ତି

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

- ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପିଲାଙ୍କୁ ସଚେତନ କରାଇବେ ।
- ଅଭୟାରଣ୍ୟ କାହାକୁ କୁହାଯାଏ ଓ କେଉଁ ଜିଲ୍ଲାରେ ଅଛି, ମାନଚିତ୍ରରେ ଦେଖାଇ ସେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପିଲାଙ୍କୁ ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ପିଲାମାନଙ୍କ ମନରେ ପ୍ରାଣୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟା ଓ ପ୍ରେମଭାବ ଜାଗ୍ରତ କରାଇବେ ।
- ବାଘ ଆମର ଜାତୀୟ ପଶୁ ଓ ମୟୂର ଆମର ଜାତୀୟ ପକ୍ଷୀ, ଏହାର ଧାରଣା ଦେବେ ।
- ଗଛଲତାଙ୍କର ଉପକାରିତା ସଂପର୍କରେ କହିବେ ।

ଅଭ୍ୟାସ

୧. ଆସ ଆମେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା ।

(କ) ବଣର ରାଜା କିଏ ଥିଲା ?

(ଖ) କାହାର ବିଚାରପାଇଁ ଅଦାଲତ ବସିଥିଲା ?

(ଗ) କାହାକୁ ଭାରତର ଜାତୀୟ ପଶୁ କୁହାଯାଏ ?

(ଘ) ମଣିଷ କାହିଁକି ପଶୁପକ୍ଷୀକୁ ମାରିଥାଏ ?

(ଙ) ଅମ୍ଳଜାନବାଷ୍ପ ଆମର କି କାମରେ ଲାଗେ ?

(ଚ) ଅମ୍ଳଜାନବାଷ୍ପ ଆମେ କାହା ପାଖରୁ ପାଉ ?

୨. ଆସ ତଳ ଚିତ୍ରରୁ ପଶୁ ପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ଚିହ୍ନଟ କରି ସେମାନଙ୍କ ନାମ ଲେଖିବା ।

୩.　କିଏ କେଉଁ ଘରେ ରହିବେ ଲେଖିବା ।

ବାଘ, କାଉ, ବଗ, ଗୋଧି, ହାତୀ, ମୟୂର, ଅହିରାଜ, ଗଧିଆ, ହରିଣ, ଗୋଖର, କଜଳପାତି, ବିଲୁଆ, ଗୟଳ, କୁମ୍ଭୀର, ଶାଗୁଣା , ଚିଲ, ହନୁମାଙ୍କଡ଼, ଏଣ୍ଡୁଅ, ପାରା, ଭଲ୍ଲୁକ, ଶୁଆ

ଯେପରି　ପଶୁ　ସରୀସୃପ　ପକ୍ଷୀ

ପଶୁ	ସରୀସୃପ	ପକ୍ଷୀ

୪.　ଦେଖିବା ଆସ, କାହାକୁ କାହା ସହିତ ଯୋଡ଼ିଲେ ଠିକ ହେବ ।

	ଜୀବଜନ୍ତୁ	ଅଭୟାରଣ୍ୟ
ଯେପରି (କ)	ବାଘ	ଚିଲିକା
(ଖ)	କୁମ୍ଭୀର	ଉଷାକୋଠି
(ଗ)	ପକ୍ଷୀ	ଭିତରକନିକା
(ଘ)	ହାତୀ	ଶିମିଳିପାଳ
(ଙ)	ହରିଣ	ଚନ୍ଦକା
(ଚ)	କଇଁଛ	ଟିକରପଡ଼ା

୫. ଆସ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଯୋଡ଼ା ପରି କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦଯୋଡ଼ା ଲେଖିବା ।

ଯେପରି – ଜୀବଜନ୍ତୁ, ଗାଁଗଣ୍ଡା

____

____

୬. ଏକା ଅର୍ଥ ଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି କରି କୋଠରି ଭିତରେ ଲେଖିବା ।

କାକ, ମାନବ, ଧରା, ହସ୍ତୀ	___ = ___	___ = ___
ମନୁଷ୍ୟ, କରୀ, କୁଆ, ବସୁଧା	___ = ___	___ = ___

୭. ଆସ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଁଏ ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ିବା ।

ସ୍ୱାର୍ଥପର ____________________

ଅଦାଲତ ____________________

ବିପତ୍ତି, ____________________

ଯତ୍ନବାନ ____________________

ଧ୍ୱଂସ ____________________

ବ୍ୟାଟେରୀ ____________________

ନିର୍ବୋଧ ____________________

ସମର୍ଥନ ____________________

ଗ୍ରୀବା ____________________

୮. ଆସ ଦେଖିବା, ବୁଝିବା ଓ ଲେଖିବା ।

(କ) 'ଭୟ' ଶବ୍ଦର ପୂର୍ବରୁ 'ଅ' ଯୋଗ କଲେ 'ଅଭୟ' ଶବ୍ଦ ହୁଏ ଓ ଭୟର ବିପରୀତ ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରେ ।

ତଳ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକରେ ସେପରି କଲେ କ'ଣ ହେବ ଲେଖିବା ।

ସୁନ୍ଦର ________ ସମୟ ________ ସାଧୁ ________

ସୁସ୍ଥ ________ ସୁବିଧା ________ ଦରକାରୀ ________

(ଖ) ବିପରୀତ ଅର୍ଥ ବୁଝାଉଥିବା ଶବ୍ଦଟିଏ ଲେଖ ।

ଯେପରି ଧନୀ- ନିର୍ଦ୍ଧନ

ଲୋଭୀ________, ଜୀବ________, ଦୋଷୀ________

୯. ଆସ ବୁଝିବା ଓ ଲେଖିବା ।

(କ) ସାରସ ପକ୍ଷୀର କଥାକୁ ସମର୍ଥନ କରି ଠେକୁଆ କଣ କହିଲା ?

(ଖ) ଶାଳ ଗଛର କଥା ଶୁଣି ମୟୂର କ'ଣ କହିଲା ?

୧୦. ଆସ ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ଜୀବର ଭୂମିକା ନେଇ ''ବଣ ଅଦାଲତ'' ପାଠକୁ ଅଭିନୟ କରିବା ।

୧୧. ତୁମ ବାଡ଼ିରେ ଥିବା ଯେ କୌଣସି ଗୋଟିଏ ଗଛ ତୁମର କି ଉପକାର କରୁଛି, ତୁମେ ବାପା, ମା, ଭାଇ ବା ଭଉଣୀଙ୍କ ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି ଲେଖ ।

ଜାତୀୟ ପକ୍ଷୀ

ଜାତୀୟ ପଶୁ

ବଣ ଓ ବଣି

ଦେଖିଲା କୁନା ମହୁଲ ଡାଳେ
ବସିଛି ଏକ ବଣି,
ଝଡୁଛି ଯେତେ ମହୁଲ ଫୁଲ
ହିସାବ କରେ ଗଣି ।
ଡାକିଲା କୁନା କିଆଁଲୋ ବଣି
ଘଷୁଛୁ ଥଣ୍ଟ ଡାଳେ ?
ଆ’ ମୋ’ ପାଖେ ଖାଇବୁ ଯେବେ
ମିଠା ପିଜୁଳି ଫାଳେ ।
ସୁନାର ଏକ ପଞ୍ଜୁରି ଗଢ଼ି
ଆଣିବେ ବାପା ମୋର,
ମାଆଠୁ ମାଗି ଦେବିଲୋ ତୋତେ
କଦଳୀ, ଛେନା, ସର ।
ସୁନା ଗିନାରେ ଦେବି ମୁଁ ପାଣି
ରୁପା ଥାଳିରେ ଭାତ,
ବୁଲାଇ ନେବି ମେଳାକୁ ତୋତେ
ଦେଖିବୁ କେତେ ଯାତ ।

କହିଲା ବଣି   କୁନା ଭାଇନା,
କହିଲ ସତ ଏକା,
ମନରେ ତୁମ   ଶରଧା ଥାଉ
ନିଇତି ହେବ ଦେଖା ।
ଗଛରୁ ଗଛ   ଉଡ଼ି ଉଡ଼ିକା
ପାଉଛି କେତେ ସୁଖ,
ଆକାଶେ ଥାଇ   ଦେଖଇ ମୁହିଁ
ଜହ୍ନମାମୁର ମୁଖ ।
ବୁଲୁଛି ଖାଇ   ବଣର ଫଳ
କେତେ ଯେ ମିଠା କୋଳି
ଗଛର ଡାଳେ   ପବନ ତାଳେ
ଖେଳଇ ମୁହିଁ ଦୋଳି ।
ମନ ଆନନ୍ଦେ   ଉଡ଼ି ବୁଲଇ
ଖୁସିରେ ଗାଏ ଗୀତ
ନ ମାନେ ଝଡ଼ି,   ବରଷା ଖରା
ନ ମାନେ ପୁଣି ଶୀତ ।
କୁନା ଭାଇନା   ସୁନା ପଞ୍ଜୁରି
ଦେବକି ସେଇ ସୁଖ,
ପର ଅଧୀନ   ବନ୍ଦୀ ଜୀବନ
ଅଟଇ ବଡ଼ ଦୁଃଖ ।
ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ ମୋ   ସୁନା ପଞ୍ଜୁରି
ରୁପା ଥାଳିର ଭାତ,
ଗଛର ଡାଳ   ସରଗ ମୋର
ବଣ ପରା ମୋ' ମିତ ।

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ପଞ୍ଜୁରି, ମିତ, ଯାତ, ପରାଣ, ଅଧୀନ, ବନ୍ଦୀ

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

- ସ୍ୱାଧୀନତାର ମୂଲ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ବୁଝାଇବେ ।
- ପର ଅଧୀନରେ ଥାଇ ଯେତେ ସମ୍ପଦ ମିଳିଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ଯେ ମୂଲ୍ୟହୀନ, ଏକଥା ବୁଝାଇବେ ।
- ପଶୁପକ୍ଷୀମାନେ ସ୍ୱାଧୀନ ଭାବରେ ରହିଲେ କି ଆନନ୍ଦ ପାଆନ୍ତି, ତାହା ବୁଝାଇବେ ।

୧. ଆସ କବିତାରୁ ଖୋଜି କହିବା ।

(କ) କିଏ ମହୁଲ ଫୁଲକୁ ଗଣୁଥିଲା ?

(ଖ) ବଣି ଗଛ ଡାଳରେ ଥଣ୍ଟ ଘଷୁଥିବାବେଳେ କୁନା ତାକୁ କ'ଣ କହିଲା ?

(ଗ) କୁନା ବଣିକୁ କ'ଣ ଖାଇବାକୁ ଦେବ ବୋଲି କହିଲା ?

(ଘ) ବଣି କାହାକୁ ନିଜର ମିତ ବୋଲି କହିଲା ?

୨. ଆସ 'ବଣ ଓ ବଣି' କବିତାର ଶେଷ ଦୁଇପଦ ଆବୃତ୍ତି କରିବା ।

୩. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପଦଟିକୁ ସଜାଡ଼ି ଲେଖିବା ।

ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ ମୋ ରୁପା ଥାଳିର ଭାତ ସୁନା ପଞ୍ଜୁରି

ବଣ ପରା ମୋ ମିତ ଗଛର ଡାଳ ସରଗ ମୋର ।

____

____

୪. ବଣି ପରି ଆଉ କେଉଁ କେଉଁ ଚଢ଼େଇ ଆମର ମିତ ହୋଇପାରିବେ ତା'ର ଏକ ତାଲିକା କର ।

____

୫. ଯେପରି **ବସିବସି ଯିବାକୁ** ଆମେ- **ବସିବସିକା** କହୁ, ସେହିପରି କ'ଣ ହେବ ଲେଖ ।

ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଯିବାକୁ –

ଚାଲି ଚାଲି ଯିବାକୁ –

ଦୌଡ଼ି ଦୌଡ଼ି ଯିବାକୁ –

ଗାଇ ଗାଇ ଯିବାକୁ –

ନାଚି ନାଚି ଯିବାକୁ –

୬. କବିତାରେ 'ଆଣିବେ ବାପା ମୋର' କୁହାଗଲାବେଳେ, କଥାରେ 'ମୋ' ବାପା ଆଣିବେ'ବୋଲି କୁହାଯାଏ ।

ସେହିପରି

କବିତାରେ	କଥାରେ କ'ଣ ହେବ ?
ଦେଖିବୁ କେତେ ଯାତ –	__________
ଘଷୁଛୁ ଥଣ୍ଟ ଡାଳେ-	__________
କିଇତି ହେବ ଦେଖା-	__________
ପାଉଛି କେତେ ସୁଖ-	__________

୭. ବଣ ଓ ବଣିର ଚିତ୍ରରେ ରଙ୍ଗ ଦିଅ ।

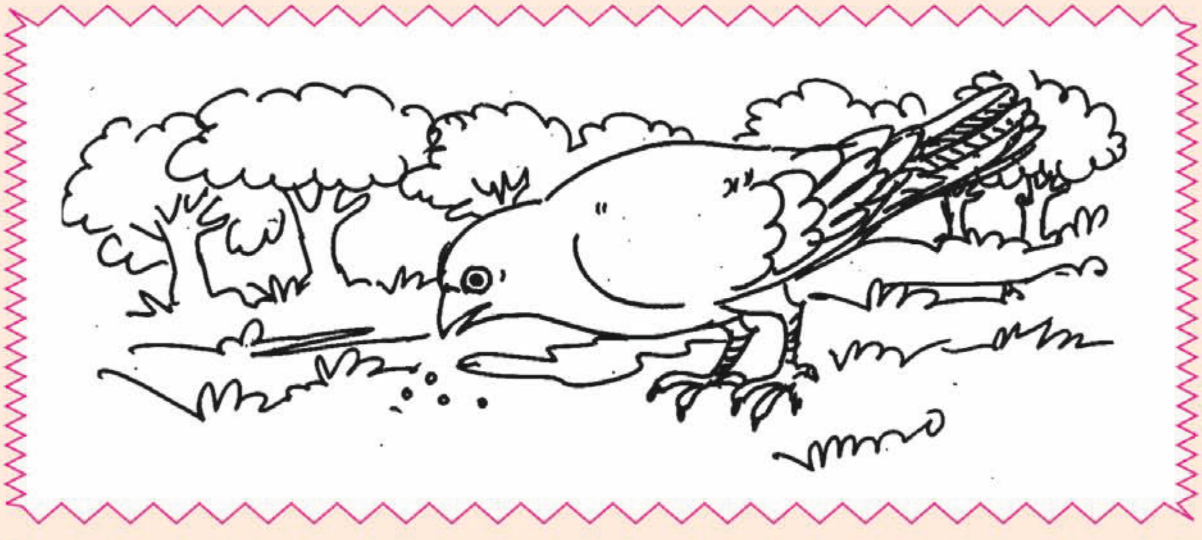

୮. ଆସ ପଦ୍ୟ ରୂପକୁ ଗଦ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କରିବା ।

ଶରଧା		ସରଗ	
ନିଇତି		ପରାଣ	

ଏମିତି ଆଉ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଖୋଜି, ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଗଦ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କର ।

୯. କୁନା ଓ ବଣି ଚଢ଼େଇର କଥାବାର୍ତ୍ତା ନିଜନିଜଭିତରେ ଅଭିନୟ କରି ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

୧୦. ଚିତ୍ରରେ ଯାହା ଦେଖୁଛ, ସେ କଥା ତିନୋଟି ଧାଡ଼ିରେ ଲେଖ ।

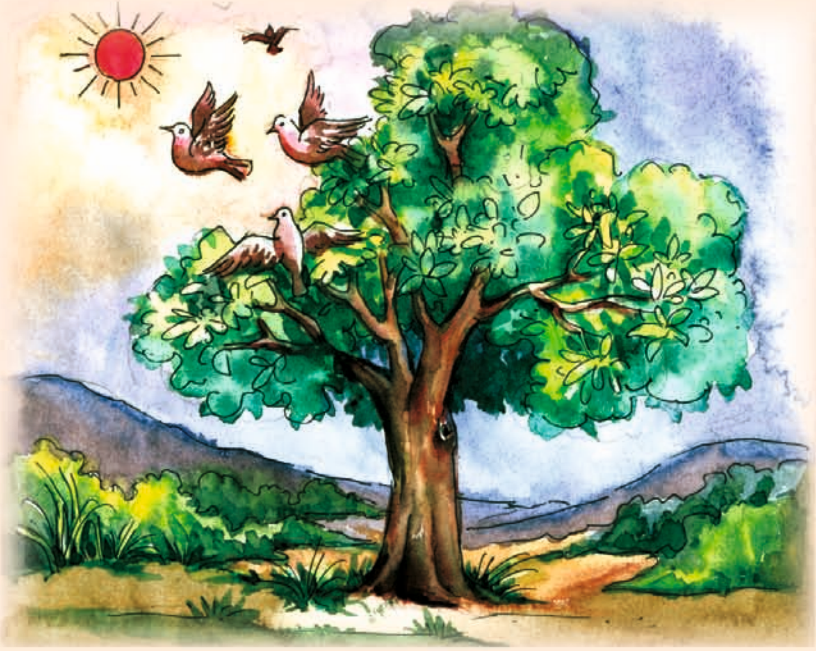

୧୧. ଆମେ ବଣଠାରୁ କି ଉପକାର ପାଉ ଲେଖ ।

ବିପ୍ଲବୀ ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ

(ଖୋର୍ଦ୍ଧାର ଜଙ୍ଗଲ ଅଞ୍ଚଳରେ ଗୋଟିଏ ନିକାଞ୍ଚନ ଜାଗା । ସେଠାରେ ଚିନ୍ତିତ ଭାବରେ ବସିଥାନ୍ତି ସର୍ଦ୍ଦାର କରୁଣାକର, ସର୍ଦ୍ଦାର ଛୁଆଳସିଂହ, ନରଣଗଡ଼ର ଦଳବେହେରା ପ୍ରଭୃତି ପାଇକ ଦଳପତି ଓ ଅନେକ ପାଇକ । ଗୋଟିଏ ପଥରଦେହରେ ଭରାଦେଇ ଛିଡ଼ା ହୋଇଥା'ନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ନେତା ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ)

ଛୁଆଳସିଂହ- (ଦୀର୍ଘ ନିଃଶ୍ୱାସ ପକାଇ)ନା, ଆଉ ଚିନ୍ତାକରି କି ଲାଭ ? ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ଆଜି ଇଂରେଜ ଅଧିକାରରେ । ଓଡ଼ିଶାରେ ହିଁ କେବଳ ଆମେ ବର୍ଷବର୍ଷକାଳ ତାଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଯୁଦ୍ଧ କରିଆସୁଛୁ । ଖୋର୍ଦ୍ଧାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁଅଞ୍ଚଳକୁ ଇଂରେଜମାନେ ଦଖଲ କରିନେଲେଣି । କେତେ ଦିନ ଆଉ ଏକାକୀ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ପାରିବ ?

ବକ୍ସି- (ଦୃଷ୍ଟି ଫେରାଇ) ତେବେ, ତୁମେ କ'ଣ କହିବାକୁ ଚାହଁ, ଛୁଆଳସିଂହ ?

ଛୁଆଳସିଂହ- ଭାରତର କୋଟିକୋଟି ଲୋକ ଯେତେବେଳେ ଇଂରେଜ ଶାସନକୁ ମାନିନେଲେଣି, ଅଳ୍ପ କେତେ ହଜାର ପାଇକ ଇଂରେଜମାନଙ୍କୁ ହଟାଇ ପାରିବା ଆଉ ସମ୍ଭବ କି ?

କରୁଣାକର- ସମ୍ଭବ, ନିଶ୍ଚୟ ସମ୍ଭବ।

ଛୁଆଳସିଂହ- ନା, ନୁହେଁ, କଦାପି ନୁହେଁ।

ଜଣେ ପାଇକ- କଦାପି ନୁହେଁ ? ତେବେ କ'ଣ ଆମେ ଇଂରେଜଙ୍କ ପାଖରେ ଶରଣ ପଶିବୁ, ଏଇଆ ତୁମର ଇଚ୍ଛା ଛୁଆଳସିଂହ ?

କରୁଣାକର- ନା, ନା, ତା' ହୋଇ ନ ପାରେ। ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶ୍ଚିମଦିଗରେ ଉଦୟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ହେବ ନାହିଁ । ଜାତିର ସମ୍ମାନ ରକ୍ଷାପାଇଁ କେତେ ଯେ ପାଇକଙ୍କର ମସ୍ତକ ଯୁଦ୍ଧଭୂଇଁରେ ଗଡ଼ି ନାହିଁ ନା ଏବେ ବି କ'ଣ ସେମାନଙ୍କ ମସ୍ତକ ଗଡ୍ତୁ ନାହିଁ ? ଏତେ ଚଞ୍ଚଳ କ'ଣ ଭୁଲିଗଲ ବୀର ନେତା ଜୟୀ ରାଜଗୁରୁଙ୍କୁ ? 'ଫାଶିଦିଆ' ବରଗଛରେ ଝୁଲେଇ ତାହାଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦୟ ଭାବରେ ହତ୍ୟା କରି ନ ଥିଲେ ଇଂରେଜମାନେ ? ଏସବୁ କ'ଣ ମନେନାହିଁ ତୁମର ଛୁଆଳସିଂହ ?

ଛୁଆଳସିଂହ- ମନେଅଛି ସର୍ଦ୍ଦାର, ସବୁ ମନେଅଛି । କିନ୍ତୁ ଆମର ଅବସ୍ଥା ଯେ ଆଜି ଖରାପ ।

ଦଳବେହେରା – ଖରାପ ! କ'ଣ ଖରାପ, ଛୁଆଳସିଂହ ? ଲୋକେ ତ ଆମର ବଳ, ଲୋକେ ତ ଆମର ଶକ୍ତି । ଲୋକେ କ'ଣ ନାହାନ୍ତି ଆମ ପକ୍ଷରେ ? ଆମେ କ'ଣ ଲଢୁ ନାହୁଁ ସେମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳପାଇଁ ? ଦମ୍ଭ ହରାଉଛ କାହିଁକି ?

(ଏହି ସମୟରେ ଝପଟସିଂହ ଓ ବଳିୟାରସିଂହ ନାମକ ଦୁଇଜଣ ପାଇକ ପ୍ରବେଶ କଲେ)

ବକ୍ସି- (ସେମାନଙ୍କୁ ଚାହିଁ) ଖବର କ'ଣ ?

ଝପଟସିଂହ-ଆପଣଙ୍କ ପରିବାରର ସମସ୍ତଙ୍କୁ ବାନ୍ଧିନେଇଛନ୍ତି ଇଂରେଜମାନେ। ମାଆ, ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁଅ, ପୁତୁରା ସମସ୍ତଙ୍କୁ।

ବକ୍ସି- (ଟିକିଏ ନୀରବ ରହି) ତେବେ କ'ଣ କେଉଁଠି ହେଲେ ପାଇକମାନେ ଇଂରେଜଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଲଢ଼ିନାହାନ୍ତି ?

ବଳିୟାରସିଂହ- ରୋଡ଼ଙ୍ଗର ସାହିସାହି ଓ ଆଖପାଖର ଗାଆଁ ସବୁ ହୁତ୍‌ହୁତ୍‌ହୋଇ ଜଳୁଛି ଆଜ୍ଞା ।

ବକ୍ସି- କିନ୍ତୁ କେହି କ'ଣ କେଉଁଠି ବାଧା ଦେଇ ନାହାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ?

ଝପଟସିଂହ-ଦେଇଛନ୍ତି ଆଜ୍ଞା । ସେଦିନ ଲେମ୍ବେଇ ପ୍ରଗଣାରେ ଇଂରେଜମାନଙ୍କର ତୋପ ଗର୍ଜି ଉଠିଲା । ଆମର ଦଳକୁ ଦଳ ପାଇକ ଗୁଳିଗୋଳାକୁ ଖାତିର ନକରି ସେମାନଙ୍କୁ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । କେତେ ପାଇକ ଗୁଳି ମାଡ଼ରେ ଭୂଇଁରେ ଲୋଟିଗଲେ । ଆଉ ଜଣେ ପାଇକ ପାହାଡ଼ର କନ୍ଦି ବାଟେ ବୁଲିପଡ଼ି ତୀର ମାରି ଗଡ଼ାଇ ଦେଲେ ଇଂରେଜ ସୈନ୍ୟଙ୍କୁ । ସେଥିପାଇଁ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ଭାଳି ହୋଇଗଲା, ନୋହିଲେ....

ଦଳବେହେରା- ନୋହିଲେ ?

ବଳିୟାରସିଂହ- ନୋହିଲେ ଆମର ଆହୁରି କେତେ ଯେ ପାଇକ ପ୍ରାଣ ହରାଇଥା'ନ୍ତେ କିଏ କହିବ !
ବନ୍ଧୁକ ନାହିଁ, କମାଣ ନାହିଁ,
ଗୁଳିଗୋଳା ବାରୁଦ ନାହିଁ ।

ଛୁଆଳ- ଶୁଣ, ଶୁଣ ସମସ୍ତେ । ମୁଁ ଯେ କହୁଥିଲି ଅବସ୍ଥା ଶୋଚନୀୟ, ବୁଝ, ଏବେ ତାହା ସତ କି ନୁହେଁ ? ନା, ଉପାୟ ନାହିଁ ଆଉ ।

ବକ୍ସି- (ଗମ୍ଭୀର ଭାବରେ ଜୋର ସହିତ) ଅଛି, ଉପାୟ ଅଛି ଛୁଆଳସିଂହ ।

ଛୁଆଳ- ଖାଲି ଉପାୟ ଥିଲେ କ'ଣ ହେବ ବକ୍ସି ? ଅସ୍ତ୍ର କାହିଁ ?

ବକ୍ସି- ଅଛି, ଅସ୍ତ୍ର ଅଛି ।

ସମସ୍ତେ- (ଏକ ସ୍ୱରରେ) କେଉଁଠି ଅଛି, କେଉଁଠି ଅଛି, ସେ କି ଅସ୍ତ୍ର, ସେନାପତି ?

ବକ୍ସି- ସେ ଏକ ନୂଆ ପ୍ରକାରର ଅସ୍ତ୍ର । ଅଛି ତୁମ ପାଖରେ, ଅଛି ମୋ ପାଖରେ, ଅଛି ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଖରେ । ସେ ଅସ୍ତ୍ର ହେଉଛି ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ସହିତ ଅସହଯୋଗ ।

କରୁଣାକର- ଅସହଯୋଗ ! ସେ ପୁଣି କ'ଣ ?

ବକ୍ସି- ହଁ, ଅସହଯୋଗ । ଇଂରେଜ ବା ଇଂରେଜପକ୍ଷର ଜଣେ ହେଲେ କାହାରି ସହିତ ଆମେ କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ରଖିବା ନାହିଁ । ଇଂରେଜମାନେ ଆମଠାରୁ କର ଆଦାୟକରି ସେହି ଧନରେ ଆମ ବିରୋଧରେ ଲଢ଼େଇ କରୁଛନ୍ତି । ଆମରି କ୍ଷେତର ଶସ୍ୟରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରୁଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ଖାଦ୍ୟଭଣ୍ଡାର । ଆଜିଠାରୁ ସେମାନଙ୍କୁ ଗୋଟିଏସୁଦ୍ଧା କଉଡ଼ି ଦେବା ନାହିଁ । ଆମର ବିଶ୍ୱାଏ ଜମିରେ ମଧ୍ୟ ଲଙ୍ଗଳଗାର ମାରିବା ନାହିଁ । ପଡୁ, ବର୍ଷବର୍ଷ କାଳ ସମସ୍ତ ଜମି ପଡ଼ିଆ ପଡୁ । ଲୋକେ ଗ୍ରାମରେ ଥିବାରୁ ସିନା ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଇଂରେଜମାନେ ଅତ୍ୟାଚାର କରୁଛନ୍ତି । ପରିବାର ଘେନି ସମସ୍ତେ ଚାଲ ଜଙ୍ଗଲକୁ ଚାଲିଯିବା । ଏଣିକି ଦେଖିବା, ଇଂରେଜ ପକ୍ଷର ଲୋକ କେହି ଯେପରି ମୁଠାଏ ଅନ୍ନ କି ଟୋପାଏ ପାଣି କେଉଁଠାରେ ନ ପା'ନ୍ତି ।

କରୁଣାକର- ଏ ତ ଏକ ନୂଆ କୌଶଳ ! ବାସ୍ତବରେ ଏହା ଯଦି ସଫଳ ହୁଏ-

ବକ୍ସି- ହେବ, ହେବ, ନିଶ୍ଚୟ ସଫଳ ହେବ ସର୍ଦ୍ଦାର । ଇଂରେଜ ଏଣିକି କାହାଠାରୁ କର ଆଦାୟ କରିବ କରୁ, କାହାର ଫସଲ ନେବ ନେଉ, କାହା ଉପରେ ଅତ୍ୟାଚାର କରିବ କରୁ । ଦେଖ, ବିଚାର କରି ଦେଖ ।

ଦଳବେହେରା- ବିଚାର ଆଉ କ'ଣ ବକ୍ସି ? ଏହାହିଁ ତ ଶେଷ ନିଷ୍ପତ୍ତି ।

କରୁଣାକର- ବେଶ୍, ତା’ ହେଲେ ଆଜିଠାରୁ ଏହି ନୂଆ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ ହେଉ ।

ବକ୍ସି- ଆମେ ଏଇ ପନ୍ଥାରେ ଦୃଢ଼ ରହିଲେ ଦିନେ ଇଂରେଜମାନେ ଭାରତ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ହେବେ ।

ଆସ ଜାଣିବା କେତୋଟି ନୂଆ ଶବ୍ଦ

ନିକାଞ୍ଚନ, ନିର୍ଦ୍ଦୟ, ଶରଣ, ଅଧିକାର, ଅସହଯୋଗ, ହୁତ୍‌ହୁତ୍, ବିରୋଧ, ପନ୍ଥା, ଅସ୍ତ୍ର

ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ପାଇଁ ସୂଚନା

- ଦେଶପାଇଁ ପ୍ରାଣବଳି ଦେଇଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ଚିରଦିନ ପୂଜାପାଏ, ଏ କଥା ବିଶଦଭାବେ ବୁଝାଇବେ ।
- ଜାତୀୟତାବୋଧ ଓ ବୀରପୁରୁଷଙ୍କ ବଳିଦାନ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉଦାହରଣ ସହ ବୁଝାଇବେ ।
- ଆମ ରାଜ୍ୟର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ ନାମ କହିବେ ।
- ନାଟକର ଶୈଳୀ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପିଲାଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଧାରଣା ଦେବାପାଇଁ ଅଭିନୟକରି ଶ୍ରେଣୀଗୃହରେ ବିଷୟଟିକୁ ଉପସ୍ଥାପନ କରିବେ ।

୧. ଆସ ଅଭିନୟ ଛଳରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରିବା ।

(କ) ‘‘ନା, ନା, ତା’ ହୋଇନପାରେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ ଉଦିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ହେବ ନାହିଁ ।’’

(ଖ) ‘‘ଲୋକେ ତ ଆମର ବଳ, ଲୋକେ ତ ଆମର ସାହସ ।’’

(ଗ) “କେଉଁଠି ଅଛି, କେଉଁଠି ଅଛି ? ସେ କି ଅସ୍ତ୍ର, ସେନାପତି ? ’’

(ଘ) ‘‘ଆମେ ଏଇ ପନ୍ଥାରେ ଦୃଢ଼ ରହିଲେ ଦିନେ ଇଂରେଜମାନେ ଭାରତ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଯିବାକୁ ବାଧ୍ୟହେବେ ।’’

୨. ତଳେ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଦିଆଗଲା । ଏଥିମଧ୍ୟରୁ ଯେଉଁଗୁଡ଼ିକୁ ଆମେ ଏହି ପାଠରେ ପଢ଼ିଛୁ ଆସ ତାକୁ ଖୋଜିବା ଏବଂ ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ି ଲେଖିବା ।

ପାଇକ, ଫାଶି, ଘାସ, କଲମ, ଫସଲ, ଅସହଯୋଗ, ଶସ୍ୟ, ବିମାନ

____

____

____

____

____

____

____

____

୩. କିଏ କାହାକୁ ଏକଥା କହିଛନ୍ତି, ବହିରୁ ଖୋଜି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ନାମ ସହିତ ଯୋଡ଼ ।

(କ) ''କେତେଦିନ ଆଉ ଏକାକୀ ଖୋର୍ଦ୍ଧା ସେମାନଙ୍କୁ ଅଟକାଇ ପାରେ ?''

(ଖ) ''ଲୋକେ ତ ଆମର ଶକ୍ତି, ଲୋକେ ତ ଆମର ସାହସ ।''

(ଗ) ''ଖାଲି ଉପାୟ ଥିଲେ କ'ଣ ହେବ, ଅସ୍ତ୍ର କାହିଁ ?''

(ଘ) '"ସେ ଏକ ନୂଆ ପ୍ରକାରର ଅସ୍ତ୍ର । ଅଛି ତୁମ ପାଖରେ, ଅଛି ମୋ ପାଖରେ, ଅଛି ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଖରେ ।''

ଛୁଆଳସିଂ, ଦଳବେହେରା, କରୁଣାକର,
ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ, ଝପଟସିଂହ, ବଳିୟାରସିଂହ

୪. ଡାହାଣ ପାଖରୁ ଅକ୍ଷରଟିଏ ବାଛି ଆଣି ଶବ୍ଦଟିଏ ଗଢ଼ ।

ନିକା_____ନ   କ_____

ବିରୋ_____   ପ_____

ସ_____ନ   ନି_____ୟ

ଞ୍ଚ, ତା, ହ୍ମା, ଧ, ର୍ଦ୍ଧ, ଦ୍ଧି, ହ୍ଲା, ସ

୫. ଆସ ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

(କ) ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ କିଏ ?

____

____

(ଖ) ଜୟୀ ରାଜଗୁରୁ କିଏ ?

____

____

(ଗ) ବକ୍ସିଙ୍କ ପରିବାରକୁ ଇଂରେଜମାନେ କାହିଁକି ବାନ୍ଧିନେଲେ ?

____

____

୬. ତଳ କୋଠରି ଭିତରୁ ଶବ୍ଦ ବାଛି ଖାଲିସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

(କ) ଭାରତର ପ୍ରତ୍ୟେକ ରାଜ୍ୟ ଆଜି __________ ଅଧିକାରରେ ।

(ଖ) __________ କୁ ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଓଡ଼ିଶାର ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ଇଂରେଜମାନେ ଦଖଲ କଲେଣି ।

(ଗ) ସୂର୍ଯ୍ୟ __________ ରେ ଉଦିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାହା ହେବ ନାହିଁ ।

(ଘ) __________ ର ସାହିସାହି ଓ ଆଖପାଖରେ ଗାଆଁ ସବୁ ହୁତ୍‌ହୁତ୍ ହୋଇ ଜଳୁଛି ।

(ଙ) ସେ ଅସ୍ତ୍ର ହେଉଛି ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ସହ __________ ।

ଅସହଯୋଗ, ପଶ୍ଚିମ, ଇଂରେଜ, ରୋଡ଼ଙ୍ଗ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା, ଅହିଂସା, ଶରଣ

୭. ଏହି ବିଷୟଟିରେ ଅସହଯୋଗକୁ ଅସ୍ତ୍ର ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହା କିପରି ଅସ୍ତ୍ର ହେଲା ତାହା ନିଜ ଭାଷାରେ ଲେଖ ।

____

____

____

____

____

____

____

____

୮. ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖ ଓ ସେ ସଂପର୍କରେ ଯାହା ଭାବୁଛ ଲେଖ ।

____

____

____

____

____

୯. ଓଡ଼ିଶାର କେତେଜଣ ସ୍ୱାଧୀନତା ସଂଗ୍ରାମୀଙ୍କ ନାମ ତଳେ ଦିଆଗଲା । ସେମାନେ କିଏ କେଉଁ ସ୍ଥାନ ସହ ସଂପୃକ୍ତ ଥିଲେ ଗାର ଟାଣି ଦ୍ୱିତୀୟ ସ୍ତମ୍ଭରୁ ଚିହ୍ନାଇ ଦିଅ । (ଯଦି ଜାଣି ନାହଁ, ପଚାରି ବୁଝ)

(କ) ୧. ବିର୍ସା ମୁଣ୍ଡା	ଖୋର୍ଦ୍ଧା
୨. ବକ୍ସି ଜଗବନ୍ଧୁ	କେନ୍ଦୁଝର
୩. ଧରଣୀଧର	ସୁନ୍ଦରଗଡ଼
୪. ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକ	ସମ୍ବଲପୁର
୫. ବୀର ସୁରେନ୍ଦ୍ର ସାଏ	କୋରାପୁଟ

(ଖ) ଉପର ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ଜିଲ୍ଲାଗୁଡ଼ିକୁ ମାନଚିତ୍ରରେ ଚିହ୍ନାଇ ଦିଅ ।

ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ

ବନ୍ଦେ ଉତ୍କଳ ଜନନୀ
ଚାରୁ ହାସମୟୀ   ଚାରୁ ଭାଷମୟୀ
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ.... ।
ପୂତ-ପୟୋଧି-ବିଧୌତ-ଶରୀରା,
ତାଳ ତମାଳ-ସୁଶୋଭିତ-ତୀରା,
ଶୁଭ୍ର ତଟିନୀ କୂଳ-ଶୀକର-ସମୀରା
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ.... ।
ଘନଘନ ବନଭୂମି ରାଜିତ ଅଙ୍ଗେ
ନୀଳ ଭୂଧରମାଳା ସାଜେ ତରଙ୍ଗେ,
କଳକଳ ମୁଖରିତ ଚାରୁ ବିହଙ୍ଗେ,
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ... ।
ସୁନ୍ଦର ଶାଳି-ସୁଶୋଭିତ-କ୍ଷେତ୍ରା
ଜ୍ଞାନ-ବିଜ୍ଞାନ-ପ୍ରଦର୍ଶିତ-ନେତ୍ରା
ଯୋଗୀ ଋଷିଗଣ-ଉଟଜ-ପବିତ୍ରା
ଜନନୀ, ଜନନୀ, ଜନନୀ.... ।

କାନ୍ତକବି ଲକ୍ଷ୍ମୀକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ରଚିତ ଉପରୋକ୍ତ କବିତାଟି ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭାରେ ଜାତୀୟ ଗାନର ସମ୍ମାନ ପାଇଥିବାରୁ, ଏହାକୁ ଗାନକଲାବେଳେ ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ସମସ୍ତେ ଠିଆ ହୋଇ ଉତ୍କଳ ଜନନୀଙ୍କୁ ସମ୍ମାନ ଜଣାଇବେ ।

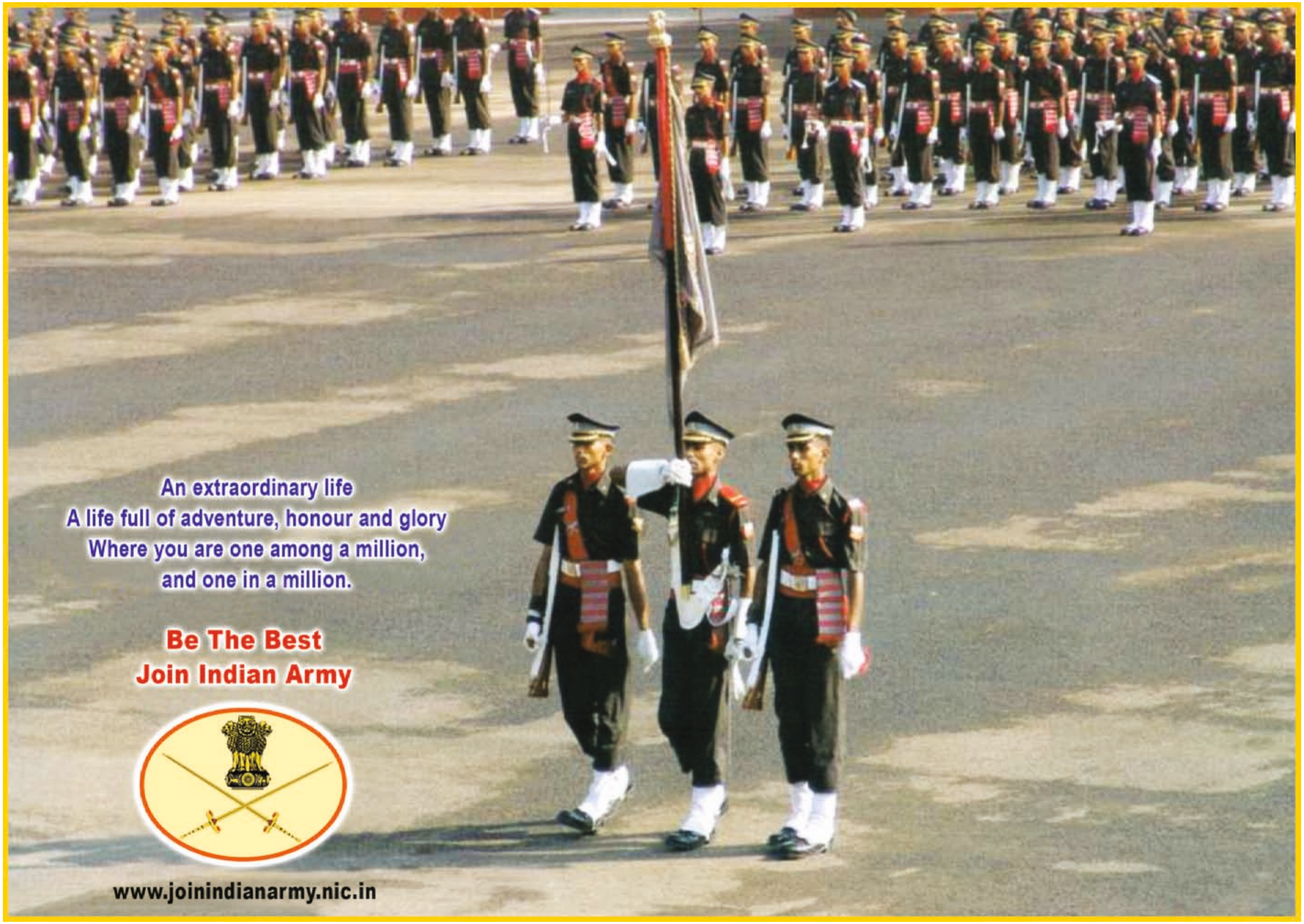
An extraordinary life
A life full of adventure, honour and glory
Where you are one among a million,
and one in a million.
Be The Best
Join Indian Army
www.joinindianarmy.nic.in

ARMS YOU FOR LIFE AND A CAREER......

INDIAN ARMY

CATEGORY	EDUCATION	AGE
(1) Soldier (General Duty) (All Arms)	SSLC/Matric 45% marks in aggregate and 32% in each subject. No % required if Higher Qualification, then only pass in matric ie. 10+2 and above.	17 1/2 - 21Yrs
(2) Soldier (Technical) (Technical Arms, Artillery)	10+2/Intermediate exam. pass in Science with Physics, Chemistry, Maths and English.	17 1/2 - 23 Yrs
(3) Soldier Clerk/Store Keeper Technical (All Arms)	10+2/Intermediate examination pass in any stream (Arts, Commerce, Science) with 50% marks in aggregate and min. 40% in each subject. No stipulation of marks for higher qualification.	17 1/2 - 23 Yrs
(4) Soldier Nursing Assistant (Army Medical Corps)	10+2/Intermediate exam pass in Science with Physics, Chemistry, Biology and English with minimum 50% marks in aggregate and minimum 40% marks in each subject.	17 1/2 - 23 Yrs
(5) Soldier Tradesman (All Arms)	Non Matric	17 1/2-23 Yrs
(6) Soldier (General Duty) Non Matric (All Arms)	Non Matric	17 1/2-21 Yrs
(7) Surveyor Auto Cartographer (Engineers)	BA/BSc with Maths having passed Matric & 12th (10+2) with Maths & Science	20-25 Yrs
(8) JCO (Religious Teacher) (All Arms)	Graduate in any discipline. In addition, qualification in his own religious denomination.	27-34 Yrs
(9) JCO (Catering) (Army Service Corps)	10+2, Diploma/Certificate course of a duration of one year or more in Cookery/Hotel Management and Catering technology from recognized University. AICTE recognition is not mandatory.	21-27Yrs
(10) Havildar Education	GP "X" - M.A./M.Sc. Or B.A., B.Ed/B.Sc., B.Ed. GP "Y" - B.A./B.Sc. Without B.Ed.	20-25 Yrs

Note: Dispensation in Education for enrolment as Sol (GD) is permissible to some selected States/Region/Class & Community by the Govt.
Details may be obtained from nearest ARO/ZRO.

(This data is only of informative value and subject to change.) For Details contact Recruiting staff.
Visit us at www.joinindianarmy.nic.in E-mail: recruitingdirectorate@vsnl.net